

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

SCOVENECE

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

NJ. VEL. KRALJ ALEKSANDER I.

JUGOSLOVANSKEMU NARODU!

Náš veliki kralj Aleksander I. je padel 9. oktobra ob 4 popoldne v Marseilli kot žrtev podlega atentata.

S svojo krvjo je kralj mučeniško zapečatil delo in mir, radi katerega se je napotil v zavezniško Francijo.

Na prestol kraljevine Jugoslavije je po členu 36. ustave stopil njegov prvorojeni sin Nj. Vel. kralj Peter II.

Kraljevska vlada, vojska in mornarica so položili prisego zvestobe Nj. Vel. kralju Petru II.

Vlada kraljevine Jugoslavije, ki vrši začasno na osnovi člena 45. ustave kraljevsko oblast, je sklicala narodno predstavništvo k skupnemu zasedanju na dan 11. oktobra, da položi prisego v zmislu člena 59. in člena 42. ustave.

S svojimi zadnjimi besedami, ki jih je blagopokojni kralj umirajoč jedva izgovoril, je v svojem neizmernem rodoljublju zapustil našemu narodu tole sporočilo:

»Čuvajte Jugoslavijo!«

Kraljevska vlada poziva ves jugoslovanski narod, da to sveto zapoved zvesto in spoštljivo izpolni.

V Beogradu, dne 9. oktobra 1934.

Predsednik ministrskega sveta M. T. Uzunović, s. r.; kmetijski minister in zastopnik zunanjega ministra dr. Dragutin Kojić, s. r., prosvetni minister dr. Ilija Sumenković, s. r., pravosodni minister Božidar Maksimović, s. r., minister za telesno vzgojo naroda dr. Grga Andjelinović, s. r., minister za trgovino in industrijo Juraj Demetrović, s. r., finančni minister dr. M. Djordjević, s. r., minister za gradnje dr. Stjepan Srkulj, s. r., notranji minister Zivojin Lazić, s. r., minister za socialno politiko in narodno zdravje dr. F. Novak, s. r., minister vojske in mornarice armijski general M. Milovanović, s. r., minister za gozdove in rudnike dr. Ulmanski, s. r., prometni minister Ognjen Kuzmanović, s. r.

Kralj - mučenik

S strašnim udarcem je usoda posegla v razvoj našega javnega in državnega življenja. Strahotna vest o smrti vladarja Jugoslavije je nočjo prerezala srca vseh državljanov.

Kralj Aleksander I. se je smrtno zadet zgrudil v svečanem trenutku, ko je kot poslanec bratstva in miru stopil na sveta tla najzvestejše svoje zaveznice velike Francije. Zgodila se je ta velika tragedija, ko smo Francozi in Jugoslavlani hoteli pred vsem svetom manifestirati zvestobo veliki ideji miru in vztrajnega napora za konsolidacijo nemirne Evrope.

Triumf se je izpremenil v žalni pogreb. Mesto, da bi roko v roki ustvarila nova dejanja, nove sadove spravljivosti, mirovne ljvnosti, vzajemnega razumevanja in medsebojne nesebične podpore, sta morala kralj Aleksander I. in predstavnik mile nam Francije dobesedno ramo ob rami, telo ob telesu nagubiti v smrt.

Mi z gnusom zavračamo in obsojamo vsako nasilje nad življenjem, ki je samo stvarnikovo, za tak grozovit, zahrbtn, zločinski umor pa sploh ni mogoče dobiti besedi, ki bi ga primerno krepko obsodile.

Slovenci ob trupu kralja Jugoslavije, ki je tolikokrat prehodil naše gore in doline, tako srčno rad prebival med nami in živel z nami, v žalosti tonemo in enostavno ne razumemo, kako se je moglo to zgoditi. Ko je nočjo hitela ta strašna novica od slovenskih mest v trge in vasi, so ljudje onemeli, groza je obhajala množice, ki so se zbirale, dogodek je učinkoval kot bomba, ki je iztrgala iz našega telesa najdragocenejšo življenje. Naš kralj je mrtev.

Pa naj je udarec še tako globoko zasekal v našo družbo, ne bi bilo v stilu in duhu velikega pokojnika, če bi nas ta veliki trenutek našel najhujše in zbegane. Njegovo življenje je bilo velika žrtev. Ni ga zlomil vihar albanskih gora, ne napor svetovne vojne. Niso ga uklonile težave, s katerimi je gradil naš državni dom in smrt ga ni mogla dohiteti drugje kot v triumfu dela.

Simbolično nam je še v smrti svoji, ranji vladar pokazal svojo voljo. Dobesedno je izpolnil zadnjo željo in naročilo našega Evangelista: »Vi vsi, ki ste seme izkrvavelega naroda, mislite samo to kako boste

dinjeni posvetili vse svoje sile, vse svoje sposobnosti, vso svojo ljubezen, vse svoje srce jugoslovanski državi za njen proevit, kulturo in blagostanje.« On se je posvetil njej vsega tako, da je v delu zanjo velik postal. On je umrl na poti zanjo, sredi velike diplomatske akcije za njen proevit in blagostanje.

Gotovo je, da bo smrt tako velikega vladarja in državnika pustila svojo veliko sled za seboj, da bo ostala neizpolnjena praznina. Saj se je njegovo mogočno delo markantno zarisalo v vse državno in mednarodno življenje, ne le med nami v domači hiši. Ta sila bo nenadomestljiva, škoda gotovo nepopravljiva.

Toda gotovo pišemo v duhu in po volji velikega pokojnika, če pravimo: Brez oklevanja, krepko, odločno vsi naprej v delu za blagor in proevit Jugoslavije in njenega ljudstva.

Vsi tisti nizki, zahebtai, škodoželjni instinkti, ki bi se morda kjerkoli pojavili ob grobu našega vladarja, naj vedo, da jim bo enotina in soglasna volja vseh jugoslovanskih državljanov v kali uničila vse njihove naklepe.

V žalostnih dneh bodo naša srca gorela še bliže drug k drugemu, bila topleje in pregrevala vso našo državno skupnost v še popolnejši, toplejši, iskrenjši medsebojni vzajemnosti.

Kralj, ki nas je družil v življenju s svojo močno voljo, nas druži mrtev v sočutju skupne nesreče k večji ljubezni.

Ko bomo te dni pomolili za njegovo dušo, bomo s to prošnjo združili tudi še skrb, da bi se uresničila velika želja pokojnikova: Mir in v miru napredek Jugoslavije.

Odgovornost naroda je v teh dneh velika. Svet mora te dni čuti notranjo trdnost, discipliniranost našo in voljo, da prenašamo tudi najhujše udarce z vedrim in samozavestnim pogledom v bodočnost.

Slovenci vsi presunjeni sočustvujemo s premilo kraljico, materjo mladega kralja Petra, njeno rodbino in vso visoko kraljevsko hišo. V tej najhujši bolečini pa prosimo Vsemogočnega, ki — za nas nerazumljivo — vodi naša pota, naj tudi to grozovito nesrečo in neizmerno žrtev preobrne k pravi sreči Jugoslavije, za katero je veliki pokojnik živel, delal in umrl.

Žaloigra v Marseille-u

Marseille, 9. oktobra. c. Jugoslovanski rušilec »Dubrovnik« je z visokim kraljevskim gostom priplul v marseillsko pristanišče ob 4 popoldne. Na krov »Dubrovnika« je takoj prišel francoski zunanji minister Barthou, ki je v imenu predsednika francoske republike Lebruna pozdravil Nj. Vel. kralja. Nato se je podal Nj. Vel. kralj podal na francosko admiralsko ladjo, na kateri se je nahajal francoski mornariški minister Pietri. Medtem sta prispela na francosko generalsko ladjo tudi jugoslovanski zunanji minister Jevtić in minister dvora Antić.

Po medsebojnih pozdravih so se visoki gostje odpravili na kopno, kjer so jih čakali na okrašenem pomolu ostali zastopniki oblasti. Nj. Vel. kralj se je sijajno razpoloženo z vsemi pozdravi. Ogromne množice francoskega naroda, ki so bile zbrane v luki, so navdušeno pozdravljale velikega zaveznika in prijatelja Francije.

Takoj nato so visoki gostje sedli v avtomobile in se odpravili proti prefekturi, kjer bi moral biti serviran lunch kraljevskemu gostu. Med viharimi ovacijami, katerim je Nj. Vel. kralj smeje in radostno odzdravljaj, so avtomobili drčali proti središču mesta. V avtomobilu ob Nj. Vel. kralju je sedel francoski zunanji minister Barthou, spredaj pred Nj. Vel. kraljem pa general Georges kot zastopnik francoskega generalissima generala Weyganda. Ko so avtomobili prispeli na trg pred marseillsko borzo in zavili na voglu v ulico kralja Alberta, je iz množice skočil atentator, se zagnal na pločnik kraljevskega avtomobila in z bliskovito naglico oddal na Nj. Vel. 6 do 8 strelav. Za njim je sicer takoj skočil policijski komisar na konju in ga udaril s sabljo, da je padel po tleh, vendar so strašne smrtonosne krogle opravile svoje žalostno delo. Nj. Vel. kralja so zadele tri krogle, in sicer ena v trebušno votlino, druga pa v bližino srca. Ostale krogle so zadele francoskega zunanjega ministra Barthouja v levo ramo in tudi težko ranile generala Georges.

Atentator je se na tleh ležeč streljal in pri tem ranil dva stražnika in neko žensko. Nato je hotel streljati na samega sebe, vendar pa je policija to preprečila.

Medtem so avtomobili naglo odbrzeli v prefekturo, množice pred borzo pa se je polastila vilna zmeda, ki je trajala dve do tri minute. Razjarjena masa je hotela linčati zločinskega atentatorja in ga je policija komaj ubranila pred srdom ljudske sodbje.

Atentator se zove Peter Kelemen, rojen dne 9. novembra 1899 v Zagrebu in je po poklicu trgovec. Kelemen je zapustil Zagreb 30. maja t. l. ter je prišel 28. septembra v Francijo.

Ko je avtomobil z Nj. Vel. kraljem prispel v prefekturo, so zdravniki takoj nudili prvo pomoč težko ranjenemu vladarju, vendar je Nj. Vel. kralj ob 17.15 izdihnil.

V prefekturi je nastala silna žalost. Zastopniki oblasti, diplomacije, jugoslovanskih in francoskih časnikarjev so se obupani in žalostni zbrali okoli mrtvega kralja.

Maeseille, 9. oktobra. c. Vest o gnusnem atentatu se je kakor blisk razširila po mestu. Ves Marseille in za njim vsa Francija se je pogreznila v globoko žalost. Francoski narod je globoko zadela rana, ki jo je povzročila smrt jugoslovanskega vladarja.

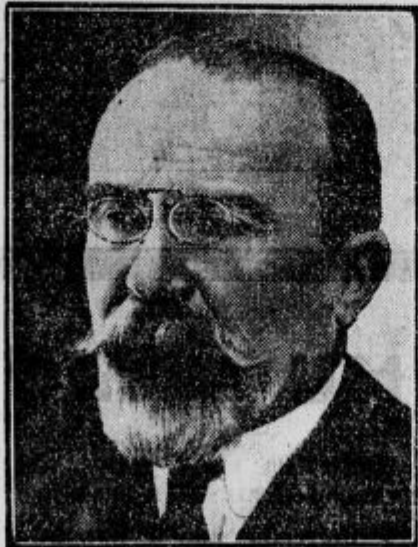
Kraljica Marija

Besaneon, 9. oktobra. c. Nj. Vel. kraljico Marijo so ob 18.25 v Besaneonu, na poti v Pariz obvestili o strašnem dogodku.

Barthou - mrtev

Marseille, 9. okt. c. Francoski zunanji minister Louis Barthou je ob 17.45 podlegel ranam.

Najprej se je smatralo, da njegova rana ni tako nevarna, vendar pa so pri natančnejšem pre-

gledu morali ugotoviti, da bo treba amputirati roko. Prepeljali so ga v hotel »Diene«, kjer so ga takoj položili na operacijsko mizo. Medtem pa je Barthou bruhal kri in bila je potrebna transfuzija krvi. Ko so Barthouja nato kloroformirali, mu je odpovedalo srce in Barthou je izdihnil.

Proglas francoske vlade

Pariz, 9. oktobra. c. Francoska vlada se je takoj, ko je prišlo uradno poročilo o strašni vesti, sestala ob 6 popoldne k izredni seji, na kateri so bile podvzete vse potrebne mere. Po seji je vlada izdala proglas na ves francoski narod, v katerem izreka toplo sožalje jugoslovanskemu narodu. V istem proglasu odreja vlada enomesečno žalovanje za jugoslovanskim vladarjem.

Atentator

Pariz, 9. oktobra. c. Atentator se piše Peter Kelemen in je rojen 1899. Imel je pri sebi jugoslovanski potni list, ki mu ga je izdala zagrebška policija 30. maja 1934. V Francijo je prišel 28. septembra 1934.

Ti podatki pa so še netočni in se še preiskujejo.

Oporoka blagopokojnega kralja

Belgrad, 10. oktobra.

Sestavljeno v kraljevskem dvoru na Dedinju, dne 9. oktobra 1934 ob 20. uri.

Na povabilo Njegovega kraljevskega Visočanstva kneza Pavla so prišli v dvor: predsednik ministrskega sveta g. Nik. T. Uzunović, upravnik dvora g. Manojlo Lazarević in poveljnik kraljeve garde armijski general g. P. R. Živković. Prisoten je bil tudi prvi adjutant Nj. Vel. kralja divizijski general g. Mil. J. Ječmenić.

Njegovo kraljevsko Visočanstvo knez Pavle je sporočil prisotnim, da je od zunanjanega ministra g. Bogoljuba Jevtića in maršala dvora g. Dimitrijevića prejel iz Marseilla brzozavno poročilo o atentatu na Nj. Vel. kralja Aleksandra I. in da je Nj. Vel. kralj podlegel.

Po tem sporočilu je Nj. kraljevsko Visočanstvo knez Pavle izročil predsedniku ministrskega sveta g. N. Uzunoviću v prisotnosti gori navedenih kuverti z napisom:

»To je lastnoročna listina, ki sem jo napisal na osnovi člena 42. ustave kraljevine Jugoslavije ob 3. septembra 1931. leta. Aleksander.

G. ministrskemu predsedniku!

Ta kuverta je zaprta in zapečaten z dvema pečatom iz rdečega voska, na katerih je vtisnjen grb kraljevega doma.

Predsednik ministrskega sveta g. N. T. Uzunović je v prisotnosti Nj. kraljevega Visočanstva kneza Pavla in gori navedenih odprti kuverti in v njej našel na modri polji konceptnega papirja akt, podpisan lastnoročno po Nj. Vel. kralju, ki se glasi:

»Sestavljeno 5. januarja 1934 leta na Bledu.

Po svobodni volji in v svojem najboljšem prepričanju, da s tem najbolje služim interesom svoje mile domovine, kraljevine Jugoslavije, svojega draga naroda in svojega kraljevskega doma:

Odrejam na osnovi čl. 42. ustave kraljevine Jugoslavije, da za primer, da pre-

Bolesten odmev po svetu

Papežev nuncij izreka sožalje v imenu sv. očeta

Belgrad, 10. okt. AA. Ob 21.30 je prišel v zunanje ministrstvo papeški nuncij Pelegrinetti ter je v imenu sv. očeta izrekel sožalje kraljevski vladbi ob tragični smrti kralja Aleksandra. Msgr. Pelegrinetti je izjavil, da je sv. oče globoko pretresla ta tragična smrt, ki je tako prizadela jugoslovansko državo in jugoslovanski narod. V teh težkih trenutkih preizkušnje, pravi sv. oče, se mora narod zbrati, da bo nemoteno delal za svojo konsolidacijo.

Brezmejna bol Francije

Pariz. Predsednik francoske republike in francoska vlada tolačiča enodušnost vseh Francozov in izražata vsemu jugoslovanskemu narodu svoje največje ogorčenje in svojo brezmejno bol zaradi vesti o groznem atentatu in objokujeta z njim plemenitega in slavnega vladarja.

Ogromna bol, ki družji francoski in jugoslovanski narod bo še bolj okrepila njuno nezlomljivo prijateljstvo.

Vsa Bolgarija presunjena

Belgrad, 10. okt. AA. Zunanji minister Bogoljub Jevtić je dobil te-le sožalne brzozavke:

Tragična smrt Nj. Vel. kralja je pretresla vso Bolgarijo, ki je imela ravno pred nekaj dnevi priliko, da izkaže čast in pokaže simpatije sijajnemu voditelju bratskega jugoslovanskega naroda. Delimo z vami vašo globoko bol in vas prosimo, gospod, da sprejmete izraze mojega prisrčnega in iskrenega sožalja v vaši boli. — Batolov.

Sofija. Globoko pretresen zaradi vesti o strašnem atentatu na kralja Aleksandra izrekam vam in vašim tovarišem v svojem imenu in v imenu svojih tovarišev najiskrenjeje sožalje bolgarskega naroda, ki je doživel tolikšno radost ob obisku vzvišenega kralja in ki danes z enako globoko žalostjo sočustvuje z bratskim jugoslovanskim narodom, ki je pretrpel tolikšno izgubo v osebi hrabrega, odličnega in nepozabnega voditelja. — Kimon Georgijev.

Bol nad Ljubljano

Ljubljana, 10. oktobra.

Vest o strašnem in gnusnem atentatu na našega prevzvišenega vladarja, ko je stopil kot najvišji gost Francije na francoska tla, se je v Ljubljani razširila že med 6. in 7. uro zvečer ter je šla kot požar od ust do ust. Ljudje vesti niso hoteli verjeti. Spraševali so drug drugega, spraševali po uradništvih ljubljanskih listov in strahoma prosili odgovora na strašno vprašanje.

Kmalu zatem so se ljubljanske ulice napolnile tako, kakor se napolnijo samo takrat, kadar se zgodi nekaj strahotnega in usodnega. Takoj se je spontano formiralo več povork, ki so se podale po ulicah in z globoko žalostjo nad pretresljivim dogodkom v srcih iskale utehe v manifestaciji za blagopokojnega kralja. Vsa gledališča, kinogledališča in prav tako vsi javni lokali so se z znak žalosti takoj zaprli, po hišah pa so se že okrog 8. ure zvečer pojavljale žalne zastave.

Na vseh ulicah v središču mesta, zlasti pa na promenadi so se oblikovale manjše in večje skupine, kjer so ljudje pozno v noč z nestrpnostjo čakali novih in novih podrobnosti o strahotnem dogodku in še zmerom in zmerom je vztrajala v srcih goreča nada, da bo zdaj prišla vest, ki bo demantirala grozno resnico. Toda žalibog je vsaka nova govorica, ki se je z bliskovito naglico širila v množici, le potrdila najhujše. Šele proti polnočnim uram so se začele turobno razhajati na svoje domove, vse tihe in žalostne.

stolonaslednik iz vzrokov naštetih v čl. 41. ustave, ne more vršiti kraljevske oblasti, vrše namestniško oblast:

1. Nj. kraljevo Visočanstvo knez Pavle Karagjorgje;

2. dr. Radenko Stanković, senator in minister prosvete;

3. dr. Ivo N. Perović, ban savske banovine.

Kot namestnika za kneza Pavla določam armijskega generala Vojislava Tomića, poveljnika Belgrada;

kot namestnika za dr. Radenka Stankovića določam Jovana Banjanina, senatorja;

kot namestnika dr. Perovića določam dr. Zeca, senatorja.

Ta akt sem napisal in podpisal lastnoročno v dveh izvornikih, od katerih bo enega hranila Nj. Vel. kraljica, drugega predsednik ministrskega sveta.

Oba izvoda tega akta sta kuvertirana in zapečaten z mojim podpisom.

Aleksander Karagjorgjević, kralj Jugoslavije.

Temu protokolu se priloži pravkar navedeni akt od 5. januarja 1934 leta z Bleda.

Prečitali smo in overovali:

Pavle, s. r., predsednik min. sveta Nikola T. Uzunović, uprav. mesta Belgrada Man. Lazarević, poveljnik kraljeve garde Peter R. Živković, I. adj. Nj. Vel. kralja diviz. general N. J. Ječmenić.

Iz kabineta predsednika min. sveta št. 220 od 9. oktobra 1934 leta.

★

Regentski svet

Belgrad, 9. okt. m. Regentski svet tvorijo: knez Pavle, bivši prosvetni minister dr. Radenko Stanković in ban savske banovine dr. Perović. Njihovi namestniki pa so: general Tomić, komandant mesta Belgrada in senatorja Jovan Banjanin in Petar Zec.

Žalovanje v Pragi

Praga, 9. okt. c. Vest o strašnem atentatu na kralja Aleksandra se je tukaj razširila že po peti uri popoldne. Ulice so preplavile posebne izdaje listov.

Vlada se je sestala k seji, s katere je bila poslana bratski, tako težko prizadeti Jugoslaviji sožalna brzozavka.

Sožalje Romunije

Belgrad, 10. oktobra. AA. Nj. Vel. kralj Karol je izjavil vladni kraljevine Jugoslavije svoje najgloblje sožalje ob smrti Nj. Vel. kralja Aleksandra.

Poljska žaluje

Varšava. Globoko pretresen zaradi boleste vesti o zločinskem atentatu nad vzvišeno osebnostjo Nj. Vel. kralja Aleksandra deli Poljska veliko žalost jugoslovanskega naroda in izreka Vaši ekscelenci izraze svojega sožalja. — Kozlovski.

Sožalna brzozavka Irske

Belgrad, 10. okt. AA. Predsednik kraljevske vlade je prejel te-le brzozavke: Dublin. Prosim vašo ekscelenco, da izrazi vladni in narodu Jugoslavije globoko simpatije Irske vlade in irskega naroda zaradi tragične smrti kralja Aleksandra. — Devalera.

Iz Posaarja

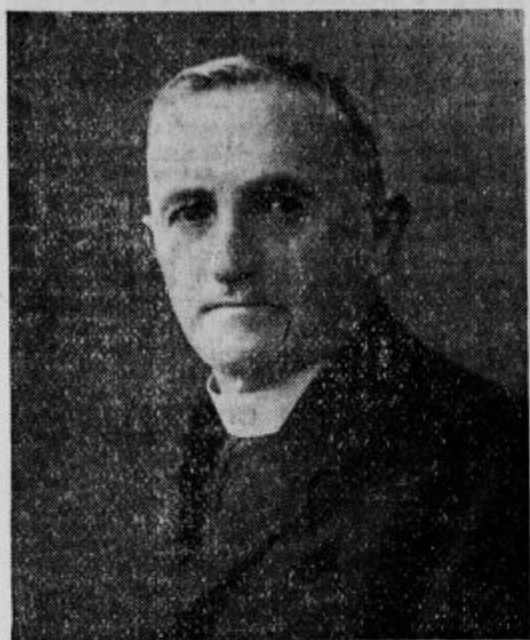
Globoko pretresen nad tragično smrtjo Nj. Vel. kralja Jugoslavije, ki je padel kot žrtev odvratnega atentata, prosim vašo ekscelenco v imenu Posaarja, da sprejmete in sporočite kraljevski rodbini in vladni in narodu kraljevine, ki ga je prizadela tako strašna izguba vzvišenega vladarja, izraze mojega najglobljega sožalja in iskrenih simpatij. — Knox.

Proglas banske uprave

Ljubljana, 10. oktobra.

Banska uprava sporoča: Državni odbor za pokop je odredil, da se bo objava smrti Nj. Vel. Kralja Aleksandra izvršila v prestolnici in v vseh krajih z zvonenjem vseh zvonov po vseh cerkvah dne 10. t. m. in nato pa ponovno od dneva, ko bo tele blagopokojnega kralja prispelo v domovino, do dneva pokopa. Zvonilo se bo vsake uro pet minut od 6 zjutraj do 18 popoldne. Vse šole ne bodo imele pouka danes, dne 10. t. m. Na vseh javnih zgradbah se izobešijo črne zastave do nadaljnjega odredbe. Vsi državni uradniki položijo danes, 10. t. m. prisego zvestobe novemu kralju Petru II. po predpisu zakona o uradnikih

† Duh. svet. Peter Hauptman

Eden poslednjih veteranov našega političnega, gospodarskega in verskega pokreta izza konca devetnajstega stoletja! Vedno je bil neupogojen kot hrast, večeraj zjutraj pa je omahnil; vrgla ga je zavrtna bolezen, ki je opazna njegovi okoličini, zanj pa neizsledna, morala glodati že dalj časa v njem. 4. aprila je še opravil drugo sveto opravilo — pri podružnici je bila takrat tudi: sv. maša — in obšla ga je nenkrat velika slabost. 18. avgusta je zadnjič maševal. Potem je samo hiral. Še mesec — pa bi bil obhajal dvajsetletnico svojega prihoda na Dobrovo, pa Vse-mogočni je ukrenil drugače.

Peter Hauptman ali gospod Peter, kakor so ga imenovali v loški dolini, je bil izrazit predstavnik one preroditvene dobe, ki je tako globoko vrezala v našo novejšo zgodovino. Tisto gibanje — saj mu je bil izvor nad vse idealen — ga je takoj izpočetka vsega prevzelo in posvetil mu je kot mož vso mlado svojo silo. Kot kaplan in župni upravitelj v Starem trgu pri Ložu je kmalu vso dolino versko, politično in gospodarsko organiziral. Po hudih bojih je l. 1894. ustanovil posojilnico (glej F. Jakliča izvajanja v Narodnem gospodarju z dne 15. nov. 1980, št. 11, l. 31) in

konsumno društvo, zraven pa pridno prirejal duhovne vaje. Ko je pred 20 leti prišel kot župnik na Dobrovo — takratna vlada ga ni hotela potrditi za župnika v Starem trgu — je tu nadaljeval versko-socialno delo. Ustanovil je posojilnico in izobraževalno društvo, zgradil Društveni dom in se vneto udeleževal dela pri podružnici Kmetijske družbe, kateri je bil celo vrsto let vreden odbornik. Kot poslanec in odbornik Oblastnega odbora so mu bili župljani še prav posebno pri srcu. Zatekali so se v vseh mogočih težavah z ganljivim zaupanjem k njemu na pomoč za svet. Bil pa je v to usposobljen kakor malokateri. Bil je vseobče naobražen in hitrega pogleda, pa preudaren in hladnih živcev, nikdar ga ni obvladalo čustvo. In gostoljuben. Ob vsaki priliki ga je poseet razveselil.

Pri vsem tem raznoličnem delu je ves čas svojega mašništva ostal duhovnik. Ta mož, ki je bil hladen računar in večer kmetovalec, je bil tretjerednik, ki je z veseljem vodil tretji red in verske družbe, priljubljen in neutrujen spovednik. S kako vestnostjo je opravljal svoj brevir še do zadnjega! Od določil svete Cerkve bi ne bil krenil za nobeno ceno za las v stran. V zadnjem času, se zdi, mu je bilo duhovno delo, ki je tako tenkočutno sledil utripom časa, še prav posebno pri srcu. Lani je oskrbel nenavadno blagovolen misijon in v zadnjem času se je posebno radoval razcveta Apostolstva mož in fantov.

Ljubi g. Peter! Končana je tvoja zemeljska pot in nam ostaja samo dolžnost, da se te spominjamo v molitvah in položimo na sveži grob kito spominov, ki so tako številni in lepi. Pa so tudi — trdno upamo — večnostni, bil si mož »dobre volje« (Lk 2, 14). Lahko si sklenil roke, ki si jih tolikrat dvigal v molitvi in ki so bile tako marljive, k večnemu počitku.

★

Peter Hauptman se je rodil v Litiji 27. jun. 1863, kjer je oče, zelo spoštovan mož, služboval pri železnici. Osnovno šolo je obiskoval v Smartnem pri Litiji, gimnazijo pa je obiskoval in dovršil v Ljubljani. Po dovršenem bogoslovnem študiju je bil kaplan in župni upravitelj v Črnem vrhu nad Idrijo (4 leta), nato kaplan (8 in pol leta) in župni upravitelj (10 let) v Starem trgu pri Ložu. Za tem je bil 3 leta v začasnem pokopju. L. 1914. je postal župnik na Dobrovi pri Ljubljani. Ob 70 letnici rojstva je bil imenovan za duhovnega svetnika.

Pogreb bo v četrtek, 11. okt. ob pol 11 na Dobrovi. V Ljubljani bosta na Borštnikovem trgu na razpolago dva avtobusa za udeležence pogreba.

Težave novomeške občine

Zadnja občinska seja novomeške občine je razpršila zlasti vse težave, s katerimi se mora boriti občinska uprava. Glede pregrupacije zdravstvenih občin se je sklenilo, da ostane mestna občina iz finančnih razlogov še nadalje samostojna zdravstvena občina. Za Novo mesto bi namreč pomenilo občutno breme, če bi se v tem pogledu združilo z ostalimi občinami, mesto samo pa ima še vedno okrog 3 milijone dolga na novi šoli. Ugotovilo se je nadalje, da se za razpisano mesto mestnega mesoglednika ni javil nihče, dasiravno je združeno z 1500 Din mesečnih dohodkov. Sklenjeno je bilo, naprositi banko upravo, da nastavi na grmski šoli posebnega živinozdravnika, ki bo obenem opravljal službo mestnega mesoglednika. — Ker se bo prihodnje leto ukinilo staro pokopališče in je potrebno na novem pokopališču zgraditi novo kapelico, je bilo sklenjeno, da v tem oziru začne občina akcijo skupno z župnim uradom in sicer tako, da bo župni urad začel zbirati akcijo, županstvo pa jo bo podprlo s primernim oklicem na prebivalstvo. — Sklenjeno je bilo nadalje, da se nabavi nova vodna črpalka v Stopičah, ki bo na plinski pogon. Živilski trg bo v najkrajšem času premeščen z Glavne trga na Florijanski trg. — Radi naprave hodnika za pešce proti kolodvoru se je sprejel predlog predsedništva, da se izvrši ogled na licu mesta, h kateremu se povabita cestna uprava in uprava državnih železnic. Ako bi nobena imenovanih uprav ne ugovarjala, bi se napravil načrt za ureditev hodnika, ki naj bi se v kratkem času tudi uresničil. Razpravljalo se je tudi o elektrifikaciji Dolenskega, zlasti Novega mesta in bližnjih občin. V tem oziru se ni napravilo nikakega sklepa in to radi pomanjkanja denarja. Za elektrifikacijo bi bila potrebna vsota šest milijonov dinarjev. Govorilo se je o tem, da bi stopila občinska uprava v stik s Pokojniskim zavodom, če bi dal posojilo v to svrhu in pod kakšnimi pogoji. Posojilo bi

potem odplačevala novomeška kakor tudi ostale občine. — Veliko vprašanje, ki občini dela ne baš majhne skrbi, je vprašanje regulacije starega pokopališča. Obstaja načrt o ureditvi parka s Kettejevim in Trdinovim spomenikom, s modernim telovadščem in sportnim prostorom z novim kopališčem in sportnim domom. Ta načrt je bil odkupljen za 5000 Din. Občinsko zemljišče v Kandiji je razparcelirano in bo občina v kratkem začela razprodajati zemljišče po 25 Din m². Sklenjeno je bilo, da se bo moral vsak kupec s pogodbo zavezati, da bo na kupljenem zemljišču postavil visoko pritlično hišo primerne velikosti v teku 3 let po načrtu, ki ga bo odobrila občinska uprava. Ako se to v stavljenem roku ne bi zgodilo, ima občina pravico, da odkupi zemljišče po prodajni ceni. — Za sejnišče bo občina kupila zemljišče Gustava Malenška po 8 Din m². Sprejet je bil nadalje predlog, da se veroučitelju na osnovni šoli prizna za njegov trud nagrada po 10 Din na uro. Istotako tudi veroučitelju na meščanski šoli. Končno je bil sprejet tudi predlog odbornikov Mikoliča in Agniča, da se prepove prodaja vsem trgovcem in konfekcionistom ene ali druge obrti, ki pridejo v Novo mesto na sejmje iz drugih banovin.

Pri ljudeh, ki mnogo sedijo, je delovanje čreves zmanjšano.

Čreva se pri njih le malokdaj izprazni, zaostala neuporabljena hrana začne v njih gniti in kot prva posledica se pojavi nerazpoloženje, slede pa tudi težka obojenja celega organizma. Vse to na lahko preprečite na prav enostaven način, ako spijete dnevno na tešče po dve do tri čaše

ROGAŠKE

mineralne vode. Običajno zaostuje »Tempel« ali »Styria«, pri težkem zaprtju je pa treba vzeti »Donat«

† Josipu Novaku

Vročje je bilo. Prah na cesti iz Kočevja proti Stalcerjem naju je dušil. Toda njemu je bila pot v zabavo in znoj v veselje. Šla sva v Dolnjo Brigo, da ustanoviva šolo. Novo šolo! Zanj je bil to praznik, jaz sem ocenjeval preprič. Še zmerom je bil radi nove šole, pa bi tu bilo prizaneseno, četudi so za šolo prosili. V Stalcerjih je on vedel o volkovih, ki pridejo prav do vasi in so jih šolarji prav nedolžno in zaupljivo klicali za domače pse.

»Pa se jim ni nič zgodilo! Saj je šel angel varuh z njimi!«

V Moravi ali kje je skrbel, če drži leseni vodovod in sem moral pokusiti vodo.

»V tem kraškem svetu je težko zanj!« je skrbel. »Same kraške jame in kamenje in brinje! Ljudje so v Ameriki in po svetu. Samo za golo življenje, pa sanjajo o dobrotah, ki šele bodo!«

Pa se je zamislil! Kdo ga je razumel, ko pa sem bil še tako mlad!

Kako je bilo v Brigi? Naproti so nama prišli otroci in možakarji. Pa pozdravili so naju lepo in še cvetja sva dobila. Ko bi videli njegov pogled! Mene je bilo mojih dvomov kar sram! Gotovo so to drugi ljudje.

Tako smo začeli! Zdalj pa sta udarila Gornja Briga in Borovec na Spodnjo.

Ko smo uradovanje prekinili, da se zmenijo, in so vmes posegle še spodnjebrške ženske, in posebno mati s hromo deklico, sta bili tuji vasi odpravljeni in smo samo zapisali izjavo občine in borovskega bradatega gozdarja.

Potem smo pa začeli z domačo brigo. Končali smo šele ob štirih popoldne. Mislim, da je Kočevjar rojen za barantanje in Novak je krepko pomagal.

Pri skrbi za otroke in učitelja pa je bil neizprosen!

»Ali bodo imeli dovolj prostora? Svetlobe? Učitelj bo gledal zadnja okna, kako pa? Kje bo stanoval? Ali bo kdo skrbel za hrano? Otroci bodo odlagali mokre suknje v učilnici, kaj ne?«

Tako je strogo zmalj z glavo, da so kar obljubili. Menda so tudi naredili, sicer bi se s hišnim lastnikom pozneje ne prepirali.

In prva skrb višjemu šolskemu nadzorniku so bili učitelji v zapuščenih in divjih krajih! Na samotnih emorazrednicah.

Pripovedoval je, da niso pustili odpreti pozimi oken.

»Da ostane topel zrak! Kdo bo pa zmerom skrbel za šolska drva? Otroci imajo dovolj zraka, če gredo po drva ali v goro!«

Moji so šli na Smarno goro in potrebovali in brali knjigo, zraka so imeli dovolj ob Savi. V knjigi so brali opis božje poti. Zdalj vedo, da so Turki obstali na poti in da zaradi tega zvonijo ob poldvanajstih.

Knjigo pa je spisal Josip Novak.

Z ugankami naj mi prizanesete! Pa mi niso in sem ždel ob »Mladiki!« Ko bi vedel ugankar, koliko časa so ljudje sedeli ob njih?

Zdalj pa je odmotal še zadnjo uganko in se nam prav prijazno in ljubeznjivo nasmiha. Nam pa je ta uganka še ostala! N. V.

Kakor blesk večnega snega na planinah —

Vsa nesnaga izgine iz perila, če ravirate z njim po Schichtovi metodi. Čez noč, ko se perilo z Žensko hvalo namaka, se nesnaga odmoči — drugi dan pa čisto izgine, ko ga operete s Schichtovim terpentinovim milom.

To je vse delo, če perete po

SCHICHTOVI

METODI

DOMAČA IZDELKA

ST. J. 3-34

Dr. Krek in Zgodbe sv. pisma

Iz spominov na dr. Jan. Ev. Kreka ob obletnici smrti

Dolgo vrsto let je izdajala Mohorjeva družba prevod sv. Pisma stare in nove zaveze. Svetopisemskemu besedilu so dodane potrebne razlage, zakladnice verskih in npravnih resnic, pojasnjene v krajših ali daljših poljudnih odstavkih, ki izražajo glavne misli skrajša v obliki homolij. Ljudstvu se je ta način obravnavanja svetopisemskega besedila silno priljubila. Te knjige so postale priljubljena reklama za družbo, brez dvoma so zelo pripomogle, da je število udov v predvojni družbi tako izredno naraslo. V Sloveniji ni menda vasi, kjer še danes ne bi našel vezanega sv. Pisma v izdaji Mohorjeve družbe. Velika škoda je, da se niso tedanje verske in prosvetne organizacije bolj potrudile, da bi vzbudile pri še večjem številu udov zmisel za ohranitev vseh snopičev tega prevoda.

To ogromno delo je prevzel na svoja ramena pokojni dr. Fr. Lampe. Sredi dela ga je prehitela smrt. Mohorjeva družba se je znašla kar nepredvidoma v nemali zadregi. Kdo bo delo nadaljeval? Kdo ga bo hotel prevzeti? Kdo ga bo zmoget? Na prvi pogled se ti sicer zdi, da ne bi terjalo to poljudno delo prevelikega truda in znanja. Če se pa globlje seznanis s stvarino, opaziš, da je bilo potrebno tudi za ta prevod mnogo znanja, napora in študija. Prevod je po dr. Lampetovi smrti nadaljeval in dovršil dr. Krek. Ali je bilo Mohorjevi družbi lahko pridobiti dr. Kreka za namestnika dr. Lampeta, ali se je morebiti zaradi prezaposlenosti otepal, tega ne vem. Vem pa to, da se je za prevod vestno pripravil in poverjeno mu nalogo uspešno dovršil. Prevedel in razložil je del stare zaveze in vse knjige nove zaveze.

Krekovo življenje in delovanje stoji še živo pred nami. Toliko se še piše in govori o njem, toliko živimo in črpamo še danes iz njegovih ustanov in misli, da se zdi, kakor bi še res živel med nami. Le malo se pa spominjamo njegove zgradbe svetega Pisma in trud in čas, ki ga je vložil v to veliko knjigo. Podoba je, kakor da mnogi mislijo, da je to knjigo mimogrede pisal, tako prigodno, ko se je od drugih poslov vrnil domov. Tako mišljenje bi se ugnelo udomačiti, ker v dr. Kreku le preradi gledamo samo globoko socialnega delavca in navadnega gospodarja, pozabljamo pa, da je bil v prvi vrsti pač teolog, ki je razpolagal z najobsežnejšim bogoslovnim znanjem. In ko je bil prevzel nadaljevanje dr. Lampetove zapuščine, je vrh tega skrbno študiral strokovno literaturo, zbral tvarino, in ko jo je zbral, se je leto za letom umikal za nekaj tednov iz vsakdanjega trušča — seveda kolikor ga niso pri tem motili drugi posli — ter se vneto posvetil pisanju. »Dr. Krek je zopet v svojem Tusku na deželi,« so govorili nekateri in si najbrž mislili, da uživa po navadi drugih ljudi v samozadovoljnem miru svoje počitnice. On pa je delal na zgodbah. Zase ni poznal pokoja. Dobro pravi o njem njegov prijatelj: Bil je »bolnik, ki mu ni bilo pomoči.«

Vpogled v to njegovo delavnico sem dobil, ko sem bil na Dunaju. Dr. Krek je bil na Dunaju s parlamentarnim delom zelo zaposlen. To je znano. Med tednom je opravljal, kadar je bilo zasedanje drž. zbora ali odsekov, svoje poslanske dolžnosti na Dunaju, za nedelje ali praznike se je pa navadno vozil v domovino, kamor so ga klicale druga nujna opravila. Le redko je ostajal ob nedeljah na Dunaju. In ob takih prilikah me je navadno obiskoval v zavodu, na katerega so tudi njega vezali najprijetnejši spomini. Nobenkrat ni prišel s praznimi rokami. Prinašal je s seboj obsežen spisak biblične literature, ki jo je hotel imeti iz dunajskih bibliotek, da jo preštudira in uporabi za svoje zgodbe. Takrat je obsegal najmodernejšo strokovno knjigo o bibličnih vprašanjih pa tudi vanejšje starejšje knjige. Bile so to knjige, pisane v najrazličnejših jezikih. Takrat sem si domisljal, da poznam precej dobro strokovno literaturo. Iz spiska sem pa videl, da mi je marsikatera knjiga ušla.

Dr. Krek mi je izročil spisak in me naprosil, da mu redno dobavljam knjige iz dunajskih knjižnic. Vnaprej mi je obljubil, da jih bo redno vračal. Priznati moram, da jih je bolj redno vračal kot sem jih jaz dobavljal iz knjižnice. Včasih jih je bilo težko dobiti, drugičkrat se je dogodilo, da sem za

par dni odložil, preden sem jih naročil v knjižnicah. Parkrat me je moral celo opomniti, da naročene knjige še ni prejel. Ko je prevajal Pavlova pisma, sem mu izposodil nekaj desetlin knjig. Po nekaj dneh, gotovo pa ob tednu, mi je knjige zopet vračal. Čutil sem se, kako je mogoče, da tako hitro opravi s knjigami. Kdaj dobi čas za študij? Ali jih morda samo prelišta? Ali poišče v njih samo pojasnilo za poedina mesta iz sv. Pisma, pa knjigo zopet zapre? Ali pa proučuje morda knjige cele noči? Neumljivo se mi je zdelo, da bi mogel vso ogromno strokovno literaturo preštudirati, ko sem vendar vedel in videl, da je mimo tega tudi še z mnogimi drugimi stvarmi zaposlen.

Na vsa vprašanja sem dobil odgovor poleti, ko sem mimogrede obiskal dr. Kreka v njegovem letovišču. Ze na Dunaju mi je rekel, da me bo na Prtovcu nagradil za moja stikanja po dunajskih bibliotekah. Vabilu sem se odzval in v prvih dneh avgusta prišel na Prtovč. Ni bil prijeten dan. Iz nad Ratilovca so se vlačili gosti oblaki, okrog vogalov je brila ostrja burja. Dr. Krek je sedel v podstrešni sobici in pisal. Na mizi so ležale odprte knjige, okrog in okrog pa se je v neredu mesala kopica izpisov.

»To so pa dunajske knjige,« me je pozdravil. »Nekaj jih nosim v glavi, druge so v tehle izpisih. Več strani je bilo treba vreči na papir. Zdalj mi dobro služi.«

»Kdaj ste pa vse knjige pregledali, kdaj izpisali?« sem ga vprašal.

»Fant, ali ne veš, da ima dan štirindvajset ur, mesec pa trideset dni!«

Takoj sem imel celoten odgovor, tudj izpiski so mi bili zgovorna priča: Dr. Krek si je v trdem delu zbral tvarino. Cesar ni zmoget po dnevi, to je odtrgal noči. Dan je moral zanj imeti dostikrat štirindvajset ur. Ko je pripravil tvarino za zgodbe, jih je v dunajskih dneh resnično tudj smel. Kako bi drugače mogel proučiti toliko knjig? Kako bi drugače mogli nastati vsi ti ogromni izpiski? Kako bi bil mogel sicer vračati knjige že po nekoliko dneh?

Tudi zgodbe nosijo pečat dr. Krekove neugane narave. V delu je sam sebi delal silo, jemal od svojega življenja in zdravja. »Bolnik, ki mu ni bilo pomoči.«

Sem in tja po Zagrebu

»Naša kri« na slovenskem odru v Zagrebu. Takole je v mestu. Kdor le more, jo rad malo potegne ven na deželo. Mi jo udarimo kajpada domov v Slovenijo, da se naučimo lepote naših slovenskih brd in dolin, gora in planin. Toda to je pa tudj res, da ne more tega vsak. Ni časa, ni denarja. Trd in tenak kruhek reže mesto marsikomu! Pa si vendarle vsak domov vsaj v mislih zaželi. Pa smo rekli: Zakaj pa ne bi dom malo sem doli k nam prišel na obisk, naše slovenske planine? In tako je v nedeljo popoldne Slomškovo prosvetno društvo uprizorilo Finžgarjevo priljubljeno »Našo kri«.

Lepo je bilo! Ne rečem, da tako lepo, kakor je domovina sama. To nam je Stvarnik sam dal, zato je pač prelepa, predstava na odru pa je bila le po človeško podana in zatorej le nepopolna. Kritika z velikimi očmi seveda zapazi marsikako nepopolnost. Tako da je na primer imel šepetalec precej besede. Pa da se je komu kaj zavrilo... nič posebnega. Da ste ga videli Matijo, kako jo je napravil, in Borštnika in Jerico... Občinstvo je pač najboljša kritika, in igra je bila igrana vsem v največje zadovoljnost. Reči moramo: predstava je bila prav dobra. Scenerija in narodne noše in uniforme pa odlične.

V žepu se pa vsem čuti kriza, Marsikdo je dvakrat obrnil denar, predno se je mogel odločiti, da gre na predstavo. Pa se je dvorana vseno napolnila. Mnoge je pa vreme potegnilo ven. Pač edina prilika premnogim, da se malo pregibljejo, je nedelja popoldne. Vreme je bilo sicer hladno, a vendar za sprehod ugodno.

Ljubljanske vesti:

Svet je želel videti, sedaj bo sedel

Pred tatovi je varoval, pa je sam kradel

Ljubljana, 9. oktobra.

Hlapec Filip Repnik, mladenič 24 let, ki je odslužil kadrovske rok, je bil pred malim senatom pod predsedstvom s. o. s. g. Frana Orožna obsojen zaradi zločina tatvine na 3 leta in 6 mesecev robije. Ukradel je letos od januarja do avgusta svoji gospodari, posestnici Mariji Sitarjevi v Zgornji Šiški iz ročne blaginje, ki je bila globoko zapakirana v žito na kašči, kar 45.000 Din gotovine in za 5000 Din razne zlatnine.

Obtoženi Repnik je pred sodniki glasno in cinčno pripovedoval o vseh pustolovščinah, ki jih je z ukradenim denarjem doživljal v Zagrebu, Belgradu in Splitu. Veseljačil je s prijatelji in prijateljicami. S kitaro je hodil okrog in breknal na naši rivieri. Pri Sitarjevi je služil od leta 1927 do vojakov in tudi pozneje. »K vojakom mi je stara Sitarica posiljala celo denar in pakete!« je obtoženec omenil sodnikom. Predsednik: »Koliko ste imeli plače?« Obtoženec: »Tri sto in vso oskrbo.« Prvič je vzel samo 5000 Din. Vedel je, kam spravlja stara gospodinja kaščin ključ. Drugeč je izmaknil 15.000 Din in tretječ avgusta 25.000 Din in nekaj zlatnine. Predsednik: »Kako ste vozili v Belgrad in Split?« Obtoženec: »Z brzovlakom!« Preds.: »V katerem razredu?« Obtož.: »V II. in enkrat do Splita celo v I. razredu, ker je bil v II. drenj.« Na vprašanje, zakaj da je kradel, je odvrnil: »Želel sem videti svet.« V Belgrad je prišel ves eleganten in je tam nastopal kot kavalir. Neki kavarnar, ki ga je visoko cenil, mu je koncem avgusta dejal: »Filipe! Beži in vozi! Agentje te išče-

jo!« Odpeljal se je v Split, kjer je bil dne 4. septembra aretiran. Vse je zapravil in pred sodniki stoji v prav ponošeni obleki. Predsednik: »Ali se vam ni smilila stara ženica?« Obtoženec: »Seveda se mi je smilila. Pa sedaj ne morem pomagati. Denar je fuč!«

Priča Ivanka Sitarjeva, hčerka posestnice: »Če bi vedeli, gospodje, koliko smo temu človeku dobrega storili! Prej je bil pošten, priden in varčen. Po vojakihi ni bil več pravi človek. Mati ga je branila in skrbela zanj ko za svojega sina. Pri nas je imel lepo sobo in si je mati mislila: Naj bo za varuha pred tatovi, pa je sam kradel.« Priča obtoženec: »Kam si dal svojo zlato uro?« Repnik hudomušno: »Na Terazijah jo dobiš!« Mati Marija: »Kam si dal one velike tolarje?« Obtoženec cinčno: »V stran sem jih vrzel. Lahko jih tam dobiš.« Priča: »V Kamniku si denar zakopal?« Obtoženec: »Ne! Me lahko obesimo, Denarja nimam.«

Predsednik proti priči: »Ali je prej imel take mozolje na obrazu?«

Priča ogorčeno: »Ne! Je bil čist in lep.« Sodnik-votant proti priči: »Tako je, ko imate denar spravljen doma!« Mati proti obtoženec: »Toliko dobrega sem ti storila!« Obtož.: »Kaj za to, mati! Denarja ni!« Obtoženec je bil zadnji čas prav vnet obiskovalec kina, kjer je kar požiral razne pustolovske in vlogijske filme.

Filip Repnik je bil, kakor smo gori omenili, obsojen zaradi vseh tatvin, in je kazen sprejel. Razprava mestoma dramatična, je trajala dobro uro.

Za čiščenje krvi in ledvic
je nenadkriljivo prirodno sredstvo

Radenska!

Vsebuje 23 — dvajsettrilijon — raznih prirodnih sestavin, tako da deluje gotovo na vse notranje organe. Dobro in zdravo se počutijo oni, ki redno pijejo Radensko. Zjutraj na tešče ena ali dve čaši Radenske Vas vzdržuje celi dan svežega in čilega

• **Otroška zloba.** V ljubljansko bolnišnico so večeraj pripeljali 7letnega Ivana Stražarja, posestnikovega sina iz Studenca pri Dobu. Deček je šel iz šole, med potjo pa je drug deček našelval nanj hudega psa, ki je dečka močno obgrizel v desno nogo.

• **Ustavljena preiskava.** V zadevi nepojasnjene smrti pred dvema letoma, o čemer smo poročali večeraj, je policija večeraj ustavila preiskavo, ker ne more ničesar dokazati osumljencu in je tudi sama prišla do prepričanja, da je najbrže točno prvotno poročilo policijske komisije, ki je 20. septembra 1932 po ogledu na licu mesta poročala, da gre le za samomor 19letnega Stanka Č. ne pa za zločin. Večeraj popoldne je bil izpuščen tudi tretji in glavni osumljenec, ki je med preiskavo ves čas trdil, da je nedolžen. Kakor vse torej kaže, iz cele afere, ki je javnost že močno vznemirila, ne bo nič.

• **Halot!** Najmoderneje oblike filc, blamo, velur in barunastih klobukov najnižje cene nudi le salon Anita, Ljubljana, Krekov trg 10.

SVOJI K SVOJIM!

Ko priporočamo nakup domačega blaga, ne smemo prezreti, da je Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani **popolnoma domača** ustanova. Iz naše **narodne potrebe** je vzniknila, naše **domače podjetnosti** plod je in našim **narodnim ciljem** služi. Velike inozemske zavarovalnice ti ne morejo nuditi **niti večjega jamstva niti boljše zaščite** tvojih interesov, kot ti jih nudi iz lastne zemlje vzrasla Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani — — —

Kulturni obzornik

Ljubljanska drama: Orlič

Historična drama v 6 dejanjih. Spisal Edmond Rostand. Prevel Fran Albrecht.

(Po prvi ponovitvi.) V vrsto tistih predstav, po katerih lahko merimo višino in napredek naše drame, je stopil tudi Rostandov »Orlič« (l'Aiglon); z njim smo zelo srečno začeli novo gledališko leto. Pondariti moramo, da je »Orlič« dvojno delo: prvo je opravil Fr. Albrecht s svojim blestecim prevodom, ki se tu in tam živo sporeja z župančičevim »Cyranojem« in tako daje gledališču prvo osnovo za uspešno uprizoritev — drugo dela sta opravila režiser O. Šest in celotni igravski zbor, zakaj igra terja nad petdeset oseb in mnogo posebnih skupin. Ker je »Orlič« v prvi vrsti reprezentativna umetnina, je kočljiva in resnoba zadeva za vsako večje gledališče; zanj v resnici velja samo veliko merilo. Zato tudi našega gledališča splošno že ne bi smeli meriti s priloznostno, ampak z absolutno mero.

Vsa Rostandova dela se odlikujejo zaradi močnega romantičnega vzpona in blesteče oblike; oboje se zliva v svojstven estetski klasičizem, kjer se forma in vsebina porajata druga iz druge; večkrat se celo zdita, da je v teh pesnitvah vse forma, da si brušena in iskana oblika šele išče vsebine. Zato je personifikacija, posrebljena in prepešena ideja, glavna oblikovalna moč Rostandovih dramatičnih pesnitev.

V »Orliču« je glavna osnova dejanja hrepenenje, najmočnejša romantična duhovna sila. V hrepenenju po slavi, junastvu, svobodi dvajsetletnega Napoleona sina Franca, vojvode Reichstadtskega, je Rostand posebil duha mrtvega Napoleona in njegovega časa. Ta duh

še živi v častihlepu mladega kraljeviča, v svobodoljubju mladine, v ponosu veteranov, v navdušenju ljudstva in v sovraštvu političnega kova. V ospredju stoji habsburški dvor z železnim omrežjem kneza Metternicha. V tem omrežju ujet se zaletava mladi Orlič in hoče kvišku, pa pada ranjen od omrežja in razjeden od svojega notranjega ognja. Po tej podobi je pesnik tudi imenoval šestere dejanj drame: 1. Orliču krila brste, 2. Orliču krila drhte, 3. Orlič je krila razpel, 4. Ranjena krila, 5. Zlomljena krila, 6. Zaprta krila. Zgodovinske podobe z živimi osebami tistega časa so samo široko razpeta pisana platna, pred katerimi se v samogovorih in dvogovorih vzpenja in pada nesrečni Orlič. Kakor Hamletova senca se nam tu in tam zazdi. In res je v liniji in nastroju Rostandovega dela mnogo hamletstva; v mladem vojvodu odkrivamo stalno podobo mladeniča sirote, z usodo zaznamovanega, z velikim dušnim izidom obdarjenega, dvomečega vase in v svet; iz doma Oresta prehaja ta podoba preko Hamleta v vse mlade borivce s temo in nasiljem. »Kdo sem? Sem rojen car ali samo slabič? / Mi čelo preokorno, dlan zanič?« in »Dva križa nosim mesto enega! / In sem na tisoč križev prikovan. / Bolnik, jetnik, izgnanec! — ki živim / le kot fantom, privid, spomin iz sanj« (II. dej.), tako spoznava Orlič samega sebe. Le eno jasno razumeva in odtod je njegova usoda: »Jaz sem drevo, ki so prenesli v tujo ga zemljo, / a sok prsti domače v njem kipi. / Ki čuti, če doma vihar buči. / Ko daljni bratje mu trpe, trpi in on« (I. dej.). Vsa njegova usoda se zato odločuje izven njega, spor nasprotujočih si sil je boj tako nenakih borcev, da junak ob vsakem vzletu pada niže in niže in izgori sam v svoji veliki volji. To je tragika zgodaj dozorelega duha, usoda nesrečnega dediča genialnega očeta, kjer je duša presegla telesne moči; in končno je prezgodnja smrt. Zato ta tragika vzbuja bolj sočutje kakor očiščenje; zakaj kadar se

Mariborske vesti:

Povabljena na spravo, dobila strel v glavo

Posledice starega sovraštva: eden mrtev, drugi v bolnico, tretji v ječo

Maribor, 9. okt.

V Ivanjih se je pripetil dogodek, ki je razburil vso okolico ter zapustil žalostne posledice: mrljica, ranjena in jetnika. Posestnikov sin Franc Kavčič je živel v sporu s pos. sinoma 18-letnim Ivanom Gomzejem iz Cogetincev in 28-letnim Antonom Rakušo iz Ivanjkovcev. Sovraštvo je izvirilo iz nekega pretepa. Te dni pa sta prejela Rakuša in Gomze od svojega nasprotnika nenadno povabilo, naj bi se zapet pobotali. Kakor pripoveduje ranjeni Gomze, ju je Kavčič povabil k sebi

□ **Za obrtniški teden,** ki se bo vršil od 1. do 8. decembra po celi državi, se je pričelo tudi mariborsko obrtnišvo marljivo pripravljati. Za Okrožni odbor mariborski sta v centralnem delovnem odboru za dravsko banovino v Ljubljani Miha Vahter in šaheder Josip, okrožni delovni odbor pa tvorijo v Mariboru Miha Vahtar, Franjo Novak, Horvat Ivan, Sojč Ivan, Lešnik Mihael. V ponedeljek so imeli obrtniki v dvorani restavracije »Novi svet« zborovanje radi konstituiranja krajevnega delovnega odbora za mesto Maribor. Za predsednika je bil izvoljen Anton Krajcar, za podpredsednika Jemec Ivan in Reicher Franc, za načelnike posameznih odsekov pa: Lešnik Mihael, Novak Franjo, Kac Jožef, Ilich Ema. Prvi sestanek predsedstva in načelnikov vseh odsekov bo v ponedeljek, dne 15. t. m., ob 20 pri »Novem svetcu«.

□ **Šahovski brztornir.** Naše poročilo o šahovskem brztornirju v »Ponedeljskem Slovence« izpopolnimo v toliko, da je igral g. Vasje Pire v turnirju s handicapom ter je dal vsakemu nasprotniku konja naprej.

□ **Izložbene tečaje** priredi letos zopet Slovensko trgovsko društvo po vzoru lanskim tečajem. Tečaj bo trajal dva meseca s skupno 44 predavalnimi urami. Pričetek in kraj se bo še pravčasno razglasil. Opozarjamo pa že sedaj trgovce in pomočnike na to ugodno priloznost.

□ **Prizadobe obljube.** »Prizade« je obljubil, da bo po 25. septembru, ko se je znižala nemška carina za rinfuza naložena jabolka od 4 in pol na 2 RM za 100 kg, izposloval dovoljenje za izvoz 400 vagonov jabolk alla rinfusa v okviru kontingenta. Naši izvozniki čarji pa sedaj zamaž čakajo na izpolnitev obljube, daš je baše Nemčija omenjeno ugodnost dovolila.

□ **Kurz holgarščine,** tega najlažjega slovenskega jezika, ki tvori uvod v učenje staroslovensčine in vseh ostalih slovanskih jezikov, se začne z dovoljenjem prov. ministrstva v petek, 12. t. m. v pritličju mariborske klasične gimnazije. Poučuje dr. Šedivy. Učnina stane 52 Din mesečno. Ta kurz je samo za odrasle.

□ **Cercle français.** Pouk v franc. otroškem vrstu in v tečajih za šolsko mladino ter za odrasle se je začel. Prijave se še sprejemajo v kurzih samih.

□ **Mariborčani se neradi kopljejo.** To, za nas sicer nekam smratno dejstvo, so ugotovili na mestnih podjetjih, ko so delali statistiko obiskovalcev mestnega kopališča v Kopališki ulici. Od 1. avgusta do 30. septembra t. l. je bilo izdanih skupno 4300 raznovrstnih kopeli, kar odgovarja tedenski frekvenci 480 oseb. Od tega odpade na parno in vročo zračno kopel 97 (70 moških in 27 žensk), na kadne kopeli 385 in sicer v I. razredu 10, v II. 162 in v III. 111 oseb. Povprečni obisk znaša v enem kopalnem dnevu 140 oseb. Če upoštevamo, da ima Maribor 35.000 prebivalcev, ki po ogromni večini nimajo doma lastnih kopalnic, je odstotek obiskovalcev kopališča vsekakor zelo nizek. Res, da imamo še kopališče pri OUZD-ju in železničarsko v koloniji, v bistvu pa tudi statistika teh ne bi znatno

na dom, kjer naj bi pili spravo ali »glingungo«. Ko pa sta prišla Gomze in Rakuša k Kavčičevi hiši, je počil strel iz puške in za njim še drugi. Rakuša je oblezel na mestu mrtve. Ves naboj ga je zadel v glavo ter mu zdrobil lobanjo, da so možgani kar brizgnili naokrog. Gomzeja je zadel strel tudi v glavo, šibre so mu pa samo oplazile sence in ranile oko, na katero bo najbrže oslepel. Gomzeja so večeraj prepeljali v mariborsko bolnišnico. Truplo Rakuše so spravili v mrtvašnico. Kavčiča, ki ga dolžijo, da je sprožil usodne strele, pa so orožniki odgnali v zapore.

izpremenila končnih števil, ki za Maribor vsekakor niso častne.

□ **Otrok pod motorjem.** V Jezdarski ulici je povozil brezobziren motociklist 8-letnega Maksa Pfeiferja. Fant je oblezel sredi ceste z zlomljeno nogo in hudimi poškodbami na glavi, dočim se je motociklist naglo pobral, se vsedel na kolo in izginil. K sreči so si pa ljudje zapomnili številko motorja, tako da ga bodo lahko izsledili. Ponesrečenega fantka so prepeljali reševalci v bolnišnico.

□ **Dolgi prsti ne mirujejo.** V noči na ponedeljek je neznan vlomilec obiskal gostilničarja pri »Gozdnem Tončeku« ter mu poleg obleke odnesel tudi železno kaseto z denarjem in razno zlatnino. Večeraj so našli v Betnavskem gozdu kaseto odprto in seveda prazno ter jo prinesli na mariborsko policijo.

Celje

• Večer komorne glasbe v četrtlet zvečer v gledališču. Predprodaja v knjigarni Domovina.

• Gospejno društvo poziva svoje članice, da se udeležijo danes ob 4 popoldne pogreba dolgoletne članice g. Marije Sucher, iz hiše Zlatosti, Cesta na grad 8, na mestno pokopališče.

• **Stalna služba božja v Logarski dolini.** V cerkvi Kristusa Kralja v Logarski dolini bo vsako nedeljo do Velike noči služba božja, ki jo bo opravljal neki splitski duhovnik, ki se nahaja v Logarski dolini na zdravstvenem dopustu.

• **Romantika mladoletnih tatov in vlomilcev.** Trije mladoletni fantje so iztuhali originalen načrt, kako priti na vsak način do denarja. Karl, ki mu je šele 18 let, Miloš, ki ima 22 let in 17-letni prekaševski vajenec Ivan, so sklenili, da bodo vdrl v blagajno prekaševalca g. Zanyja. V soboto okrog pol 10 zvečer je šla služkinja g. Zanyja v Gregorčičevi ulici 4 z majhnim piškom v spalnico. Pes je nekaj zavohal in začel lajati. Pod posteljo se je namreč nahajal eden od imenovanih fantlinov. Služkinja se je prestrašila, zbežala iz sobe in klicala takoj na pomoč. To priliko je pa izrabil omenjeni fant, ki je bil pod posteljo ter jo je nitro pobral iz sobe ter po stopnicah na prsto. O zadevi je bila takoj obveščena policija ter gospod in gospa Zany, ki ob omenjeni uri še nista bila doma. Ugotovili so, da ni bilo ničesar ukradenega. Policija je šla takoj na lov in ugotovila, da pridejo v poštev eden od zgoraj imenovanih mladoletnih fantov. Še isti večer so vse tri prijeli. Priznali so, da so že dvakrat prej poskušali kralji, pa so bili prestrašeni. Vajenec Ivan je pri Zanyju vajenec že dalje časa kradel čreva in razne mesne izdelke, tatvina znaša več tisoč dinarjev vrednosti in potem po prijatelju Karlu te stvari celo prodajal nazaj svojem gospodarju. Vsi trije priznajo svoje grehe, pač pa skušajo valiti krivdo drug na drugega.

• **Živinski in kramarski sejem.** V Celju bo letni živinski in kramarski Uršulin sejem v ponedeljek, dne 22. oktobra t. l.

• **Sprememba posesti.** Trgovca g. Karl Loibner je kupil staro gimnazijo, dosedaj last g. dr. Vinka Kukovca, odvetnika in bivšega ministra v Mariboru.

Šmarje pri Jelšah

Iz St. Vida pri Grobelnem je nedavno odšel mladi in agilni organist G. Vračko na ljubljanski konservatorij, da se izpopolni v glasbeni in pevski umetnosti. Težko ga bomo pogrešali, ker si je mnogo prizadeval za lepo petje v cerkvi in izven nje. Zadržne nam zlasti potrjuje koncert slovenskih narodnih in umetnih pesmi, ki se je nedavno vršil pod njegovim vodstvom. Na sporedu je bilo 25 pesmi, katere so pevci vse na pamet odpele.

njuje pogled v smer, se vpletajo dramatične anekdote, iz protigre se razvije spletke in iz trenutnih zapletkov pogleda večkrat celo komedija. Ali je n. pr. ugoden domislek Metternichov samogovor ob Napoleonovem klobuku, ali si je pesem sama poiskala šele domislek o klobuku? Kakor je Rostand idejo klasičistične in romantične igre podprl z moderno psihologijo, brez katere bi bila tragedija Orliča skoraj nemogoča, tako je s teatraličnimi personifikacijami dal delu motivno širino, ki ga postavlja na vrednost igrokaza. Ne moremo reči, da bi ta tragika historija tako zajemala vso nasprotstva življenja, kakor je n. pr. Shakespeare vpletal svoje komične osebe; teatralik in pesnik Rostand si je mnoge osebe in motive oblikoval iz najsvobodnejše domislje, iz romanske formalistične iznajdljivosti, ki celotnemu organizmu niso v prid. Tak je celo orjaški lik starega gardista Flambeau-a, ki se pojavi ob princu kot živ spomin na njegovega očeta in nekdanjo slavo, podoba domoljubja, zvestosti in žrtve; z besedami pridobiva, ubija s teatraliko in večkrat se celo zazdi kot domislica iz zabavne in spodbudne mladinske igre. Tako je Rostand uporabljal vso dramatično širino od tragične vzvišenosti do komedijske iznajdljivosti, da se čuti v nji nekaj romantični ironiji podobnega, česar domoljubni pesnik nikdar ni hotel. S svojo pesmijo se je povzpел do močnih višin, s svojim artizmom je ves ostal na odru.

Kljub vsemu temu je »Orlič« delo velikega pesnika in odrskega obsega. Zato sloni njegova uprizoritev na dveh tečajih: na pesmi in na teatraliki, in šele vsebinsko in oblikovno zrelo gledališče lahko izoblikuje skladnost obeh prvin. Glede vsebinskih spoznanj smo v naši drami zlasti pri nekaterih režiserjih večkrat na boljšem kakor glede zunanjega izraza. Zato večkrat pogrešamo pravih zunanjih podob, ki so za igravca vendarle najvidnejši izraz nje-

Ustanovitev okrajnih in okrožnih sodišč v Južni Srbiji in Črni gori

Ozemlje bivše Srbije in Črne gore ni pred vojno in deli časa po vojni poznalo ustanove okrajnih sodišč. Sodstvo je bilo v upravnem pogledu urejeno povsem drugače kakor v Sloveniji. Poznali so le takozvana prvo stopna sodišča (prvo stopni sod) kot državne ustanove in občinska sodišča (opštinski sod) kot samoupravne ustanove s prenešenim delokrogom. Prvo stopna sodišča so bila po obsegu ozemlja enaka nekakom našim okrožnim sodiščem. Manjše civilne zadeve (do vrednosti 500 Din, služnostni spori in slično) je sodilo občinsko sodišče, sestavljeno iz občinskih odbornikov-nepravnikov. Kazenske preiskave pa so vodile politične oblasti (okrajna načelstva).

Tako nevzdržno stanje (ko je bilo treba ljudem hoditi na sodišče po dan, dva hoda, oziroma ko ljudstvo ni moglo zaupati prava neveličem občinskemu odbornikom) se je odpravilo v Severni Srbiji leta 1931. Sedaj se pa dokončno za vso državo odpravlja tudi

v Južni Srbiji in Črni gori, kjer se s 1. novembrom 1984 ustanovijo okrajna in okrožna sodišča. Ta ustanovitev je ogromnega gospodarskega pomena med drugim tudi za Slovenijo, ki ima mnogo trgovskih stikov s temi pokrajinami, kjer se bo pričelo soditi po zakonih, veljavnih pri nas.

Pravosodno ministrstvo je te dni z uredbo ustanovilo na omenjenem ozemlju 19 okrajnih in 88 okrožnih sodišč. Teritorialni obseg teh okrožnih in okrajnih sodišč je velik, radi tega imajo okrožna sodišča pod seboj le 2 do 4 okrajna sodišča. Poslovanje se prične s 1. nov. 1984. Sodniki, uradniki in ostale osebe še ni imenovano. Mora pa do 28. oktobra nastopiti nova službena mesta. Zato je sedaj v teku prihodnjih tednov pričakovati velikih osebnih sprememb. Kajti na vsako okrajno sodišče bo postavljenih 4-8 pravnikov-sodnikov, 6-10 uradnikov za pisarne in 4-6 slug.

Kaj pravite?

Pred leti sem se ustavil pred neko ljubljansko trgovino s papirjem in podobnimi rečmi in občudoval kopijo »zajca«, ki ga je nosil slikar nemški slikar Albrecht Dürer.

Ta »zajec« je čudovito naslikan. Vsako dlaničo vidiš in vsaka guba na uhljih je tako natančno risana, da kar čakaš, kdaj bo zajec skočil, tako je živ in naraven. Koliko pridnosti, vestnosti in natančnosti je moralo odlikovati tega velikega umetnika! Njegov »zajec« bi moral viseti v vsaki šoli današnji mladini za zgled.

Te dni sem se zopet ustavil pred neko ljubljansko prodajalno. V izlozbi je viselo precej oglašev. Enega sem si prebrl. Glasi se takole:

»Stanovanje, 2. soba — kabinet — kopalnica, Velika Pred soba s Balkonom, klet — Vrt, Vodovod, Electrica, se odda...«

Kaj pravite, g. urednik, ali ni tudi ta oglas kršen primer naše moderne pridnosti, vestnosti in natančnosti?

Ljubljana, prestolnica in kulturno središče in žrilišče naše, ima dandanes prav lepo število osnovnih šol, ima celo vrsto srednjih šol in celo vseučilišče ima. Šole so vse slovenske — vsaj pravijo tako. Zato bi se dalo neke takšne oznanila vendarle kati popraviti.

Ali pa se bo tudi nam godilo tako, kakor se je godilo pred vojno Dunajčanom, ki so jim rekli kljub velikemu številu šol »Der dumme Kerl von Wien«.

Koledar

Sreda, 10. oktobra: Frančišek Borgio, spoznavalec; Danijel in tovariši, mučenci.

Novi grobovi

† Gospa Lojzka Hafner. V Ljubljani je večeraj nepričakovano umrla gospa Lojzka Hafner, soproga notarja g. Mate Hafnerja. Živela je v srečnem zakonu celih 41 let in se ves ta čas udeleževala na humanitarnem polju. Nad 20 let je bila predsednica Dijaške in ljudske kuhinje, kjer bo gotovo ostala pri vodstvu, uslužbencih in gostih v hvaležnem in častnem spominu. Tudi prebivalci Bohinja jo bodo pogrešali. Bila je vzorna soproga in srčno dobra mamica. Pogreb bo v četrtek ob 4 popoldne izpred mrtvašnice Stara pot 2. Naj počiva v miru! Žalujemoč naše globoko sožalje!

† Jurij Zajc, trgovec in posestnik v Mengšu je v torek mirno v Gospodu zaspal, star šele 40 let. Pokopali ga bodo v četrtek v Mengšu. Blag mu spomin! Žalujemoč naše iskreno sožalje!

Osebnosti

== Poročila sta se v Belgradu gđc. učiteljica Bojana Slavica, hčerka g. upravnika pošte v Kranju, in g. Radenko Tesić, sodni pripravnik. Mlademu paru obilo sreče in božja blagoslovala!

== Imenovanja v sodnijski službi. Za naslednika vpokojenega viš. pis. ravnatelja H. V. Abramca je imenovan pri apelacijskem sodišču v Ljubljani za pis. ravnatelja Josip Soban, višji pisarniški predstojnik pri okrožnem sodišču v Novem mestu. — Za sodni kancistinja sta imenovani: Pavla Turkova, uradniška pripravnica pri okrožnem sodišču v Ljubljani, in Marija Zupančičeva, uradniška pripravnica pri okrožnem sodišču v Novem mestu. — Za dnevničarko-zvazničnico pri okrajnem sodišču v Sevnici je imenovana Milena Francetičeva. — Premješčen je uradniški pripravnik Niko Trstenjak iz Radovljice k okrajnemu sodišču na Brdu pri Kamniku.

gove moči. Prigodi pa se tudi narobe, da spret-na odrska slika in teatralna nastojenost pušča vsebinsko od strani in da preko dobrega videza ni pravega zmisla in uprizoritvi. »Orliček« je zgrajen še posebej na velikih posameznih likih in obsežnih skupinskih prizorih; dočim je laže izdelati samostojne samogovore in dvogovore, je pri tolikem številu neenakih igralcev težko skladno izoblikovati večje skupine. Lahko ugotovimo, da se nobena skupinska igra ni ponesrečila. Poseben režijski uspeh je l. dejanje, ki se je pri prvi ponovitvi (pri premieri manj) prelivalo v prav lepih in gladkih prizorih in ni motil skoraj noben igralcev. Mnogo težja je naloga v IV. dejanju; zlasti na majhnem odru je težko razstaviti maskaradno celoto v posamezne skupine in jasno oddeliti različne smeri dejanja. Pa tudi ta težka naloga je izdelana mnogo bolj nego more ustrezati gledalcu. Največji teatralni uspeh je dosegel režiser v V. dejanju, kjer je v prividu bojnih muk ustvaril močno pretresljiv prizor. VI. dejanje je odlično v resnobnem občutju.

Glavni del igre sloni na treh mogočno izdelanih podobah: vojvodu Reichstadt-skem, knezu Metternichu in vojvodu Flambeau-u. Vojvoda Orlička igra g. Jan. Že njegova zunanost prepušča in pridobiva, s svojo igro pa je pokazal, da nam je mimo najrazličnejših in izrazitih mladostnih značajev dozorl tudi v zanosnega klasičnega igralca. Naporno in obsežno vlogo je dojel z globoko tragičnostjo in v mnogoternih menjah in preokretih izdelal svoj lik z jasno črto, da gledavca neprestano priklepa in nikdar ne utrudi. Janov Orliček je veselo potrdilo, da nam je skoraj dozorl nov igralec volikega obsega. Levorjev Metternich je v bron vilita nasprotujoča ideja in nepremakljiva volja. Vsa strast, ki mu jo je pesnik prisodil, se skriva pod vzdržno gladko podobo in le v samogovoru III. dej. udari na dan. To je edini

Prava zrnata kava, ali zajamčeno brez kofeina!

To je samo kava Hag, katere Vam daje popolni užitek čiste zrnate kave, ker kofein nima ničesar skupnega z okusom in aromo. — Kava Hag je izbrana iz najfinjših višinskih kultur. Obdelana in oplemenjena je tako, da niti najbolj občutljivim osebam niti deci ni treba brniti uživanje prave zrnate kave. — Poiskujte enkrat! Štirje tedni ob kavi Hag Vas prepričajo o vseh odlikah in prednostih, ki jih nudimo samo

Kava Hag

Ostale vesti

— Cecilijino društvo v Ljubljani bo in celo svoji občini zbor v sredo 24. oktobra ob polenajstih v škofski dvorani po običajnem dnevnem redu. Pred obrednim zborom ob 10 bo v stolnici tiho sv. mašo daroval g. stolni župnik in kanonik dr. Tomaž Klinar, petje na koru pa bo vodil magr. Stanko Premrl. Odbor vabi vse prijatelje cerkvene glasbe k obilni udeležbi.

— Mesto venca na krsto pok. duhovnega svetnika in odbornika Petra Havptmana je darovala Ljudska posojilnica v Ljubljani Elizabetni družbi 500 Din in Društvo za varstvo sirot 500 Din.

— Otvoritev pletarskega (košarskega) tečaja. Na Državni tehniški srednji šoli v Ljubljani se bo v ponedeljek, dne 22. t. m., otvoril pletarski tečaj za dijake, ki so dovrstili nižjo srednjo šolo z završnim izpitom. Tečaj bo trajal do konca meseca maja. Potrdilo o uspešno dovršenem tečaju služi kot dokaz predpisno dovršene učne dobe in ima značaj pomočnega izpita za pletarski (košarski) obrt. Nove prijave za sprejem v tečaj se še sprejemajo do 15. t. m. Vsi obiskovalci tečaja se morajo v ponedeljek, dne 22. t. m., ob 8 zglasiti v direktorij pisarni Državne tehniške srednje šole v Ljubljani.

— Samo še nekaj dni traja vpis v redne tečaje Dopisne trgovske šole v Ljubljani. Zato pohitite z vpisnicami.

— Tolažba zapuščenim bolnikom. V ljubljanski bolnišnici leži marsikaj bolnik z dežele, ki nima v Ljubljani nobenega poznanega. Težko mu je, ko vidi, da prihajajo druge bolnike obiskovat prijatelji in znanci, on sam pa ne dobi obiska od nikoder. Karitativna zveza pozivlje in prosi, da svoji, ki imajo v ljubljanski bolnišnici kakšnega bolnika, pa zaradi oddaljenosti ali drugih težkoš

ne morejo do njega, javijo takega bolnika Karitativni pisarni, ki bo posredovala, da mu člani ljubljanskih karitativnih organizacij poneso s svojimi obiski malo tolažbe in razvedrila.

— Več ubožnih akademikov se je obrnilo na Karitativno zvezo, naj bi jim pomagala do brezplačnega kosila, oziroma večerje. Zveza prosi v njihovem imenu naše dobre družine, lastnike hotelov in restavracij, naj po možnosti priskočijo na pomoč bednim akademikom. Tozadevne prijave sprejema z veliko hvaležnostjo Karitativna zveza v Marijanšču.

— Korpulentni ljudje morejo s skrbno rabo naravne »Franz-Josef« grenčice doseči izdatno izpraznjenje črev brez napora. Stevilna strokovna poročila potrjujejo, da so z učinkom »Franz-Josef« vode zelo zadovoljni tudi bolniki, ki jih muči bolezen na ledvicah, protin, revmatizem, kamena ali sladkorna bolezen.

— Podoželskim odrom. Ko sedaj pripravljate spored prireditev za letošnji zimsko dobo, prosimo, ne prezrite izseljenske nedelje, ki bo letos dne 3. decembra, prvo adventno nedeljo. Kjer še niste igrali, priporočamo izseljensko igro »Za srečo v nesrečo«. Izseljensko snov im tudi igra »Voda«. Ne pozabimo svojih stotisočev bratov in sestri na tujem. Ti so del naše narodne celote, del naše domovine, ali kakor pravi pesnik »naša domovina na tujem«. Narodno in versko tonejo v tujih morjih. Mislimo na nje in rešimo, kar se še rešiti da. Cesar pa ne zmoremo rešiti, pa se vsaj opravimo pred našo zgodovino, da nismo mi krivi, če smo v eni človeški dobi izgubili stotisoče našega naroda, česar naša tisočletna narodna zgodovina ne pomni, temveč, da smo vse storili in vse žrtvovali, da bi jih bili rešili. — Družba sv. Rafaela.

— Rudnik pirita v Bosni. Iz Sarajeva poročajo, da se v rudniku pirita in lemontu v Bakovičih pri Fojnici mudi že skoraj tri mesece neka angleška finančna skupina. Omenjeni rudnik je last gornje-madžarskega rudokopnega podjetja iz Budimpešte in je bilo v njem ustavljeno vsako delo leta 1919. Država je po razsodi haškega razsodišča plačala podjetju 5 milijonov dinarjev odškodnine. Angleško rudarsko podjetje je že očistilo okrog 300 m rovin in prišlo do glavne žile. Upajo, da bo tudi glavni rov v nekaj dneh očiščen, ker je na delu okrog 60 delavcev. Kakor se doznava, bodo Angleži takoj poskusili odkupiti rudnik od omenjenega madjarskega podjetja, če se pokaže, da krije rudnik dovolj te zlahtne kovine. Nato bodo takoj začeli z eksploatacijo. Zgradijo bodo potrebne naprave za čiščenje rude in veliko topilnico.

— Važni nasveti za one, ki se sami brijejo. Brošurico pod tem naslovom z zelo koristnimi nasveti Vam pošlje na željo brezplačno »KONBINOS« samoprodaja za Jugoslavijo, Maribor, pošt. predal 62.

— V obrambo naše kuharske umetnosti. Prav pravilno je omenil neki gospod v »Kaj pravite?«, da bi se morali pred tujci ponasati z našimi narodnimi jedmi. Ajdove žgance je cenil tudi Franc Jožef. Vselej ko je prišel na lov pod Snežnik, mu jih je skuhala »borštarijeva« žena Pintarica, ki je umrla po vojni v Ljubljani. Jabolčni zvitek ali štrukelj ali jabolčna povitica pa ni z Dunaja prinešena jed, ampak je stara domača jed po Dolenskem, Štajerskem in Hrvaškem. Srbi in Turki imajo jabolčno »pito«. V Medijumirju naribajo gospodinje jabolka tako, kakor se riba repa, posušijo in kadar hočejo zamesiti jabolčno povitico, namočijo zvečer jabolka v mlačni vodi. Na Štajerskem natrosijo dobre kuharice na jabolka še razsekana gosja jetra. Jabolčni zvitek se pripravi s presnim, pa tudi s kvasenim testom. Mnogo hrvaških gospodin naređi pripristo jabolčno povitico, kadar peče navaden kruh. Kar kos testa razvalja in ga potrosi z jabolčnimi rezinami. Orehovi štrukliji, medena povitica, so tudi bolj specializirani naših krajev — in sirovi štrukliji kuhani ali pečeni gredo v slast vsakemu tujcu. Vsek naš kraj ima kako posebno domačo jed, ki pa prihajajo povsem v pozabo. Dekleta prinašajo iz kuharskih tečajev način kuhanja, ki je bolj splošen in ne pozna več navadnih jedi. Mnogo našega je našlo pot v druge dežele, tako naše slavno kisló zelje, naše klobase, povitice, »Potizen« poznajo Dunajčani samo po nas. Grofica Rokitsanski omenja v svoji knjigi »Osterreichisches Kochbuch« tudi naše jedi. Naj se pozivi torej slava našega pšeničnega močnika z jabolki, naših »budelj« in štrukljev in povitic, ajdovih šartljev, krvavic in mlincev, na razaju pečene divjačine in perjadi, ričeta in dalje in dalje...

Aromatin

specijalna dišavna mešanica za klobase, vseh vrst pečenk in omak, za obare, zrezke in divjačino. En sam poskus Vas pritegne k stalnim odjemalcem

— Dragi prijatelji otrok! Vsem, ki ste darovali večji ali manjši dar za revne otroke Doma sv. Jožefa v Hrvaškem Leskovcu, ključemo najpri-srčneje: Bog plačaj! Težko je v današnjih časih prehraniti dnevno do 80 otrok. Le za polovico teh nam nekaj malega plačajo, druge imamo brezplačno. Zato smo Vam tem bolj hvaležni za vsak najmanjši dar, ki ste nam ga poslali, ko smo Vas prosili. Naj Vam božji Zveličar, ki je rekel: »Kar ste storili kateremu mojih najmanjših bratov, to ste meni storili« vse bogato poplača. Spominjamo Spominjamo se Vas vsak dan v molitvah in se Vam tudi za naprej pripravljamo za naklonjenost. — Hvaležne sestre Doma sv. Jožefa, Hrvaški Leskovac.

— Pri slabosti je naravna »Franz-Josefov« voda prijetno učinkujoče domače zdravilo, ki znatno zmanjšuje telesne nadloge, ker se izkaže že v malih količinah koristno

— Gramofonske igle je jedla. Zagrebško služkinjo Marijo Soldat so te dni našli na klopi nasproti Union-banke, zvičajno se v bolečinah. Prepeljali so jo najprej na policijo, nato pa v bolnišnico, kjer so ugotovili, da je Soldatova v samonilnem namenu požrla nekaj gramofonskih igel in stekla. Hitro so jo operirali. Upajo, da ji bodo rožili življenje.

— Za spomin Vernih duš priporoča Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani cerkvenim zborom: Foerster A., op. 80. Misa pro defunctis za štiriglasni moški zbor, 8 Din; Hladnik Ign., op. 34. Misa pro defunctis za triglasni mešani zbor, ali za en glas in orgle, 10 Din; Hladnik Ign., op. 52. Requiem za en glas in orgle, 16 Din; Kokošar L. Requiem za en glas in orgle 12 Din; Premrl St. Requiem za en glas in orgle, 20 Din.

— Moški zbor! Spomin svojih pokojnih tovarišev-pevcev in drugih mrtvih znancev boste najlepše počastili, ako jim zapojete na praznik Vseh svetnikov na grobeh pretrepetljive žalostinke, ki vam jih nudi zbirka »Nagrobnice«, priredil Fr. Marolt. Pesmarica obsega 20 najlepših nagrobnic domačih in tujih skladateljev za moški zbor. Dobi se v Ju-

goslovanski knjigarni v Ljubljani. Cena vezanemu izvodu 20 Din, broširanemu 16 Din.

— Naše stare matere so dajale v omare za perilo dišeče liste, da bi prešel vonj po milu. To je bilo v resnici potrebno, ker takratno milo ni imelo posebno prijeten vonj. V teku časa pa se je to spremenilo in danes je v prometu milo najboljše kvalitete. Danes obstajajo že tovarne, ki imajo znanstvene laboratorije ter se proizvajanje mila nahaja v rokah znanstveno izobraženih oseb. Pri uporabi teh proizvodov ni potrebno odstranjevati duha po milu, ker isto samo po sebi zelo prijetno diši. To izvrstno svojstvo ima na primer Albus terpentinovo milo, kar je splošno znano.

— Prijet pustolovec. Na avstrijsko-jugoslovanski meji so te dni našli obmejni stražniki prijele moža, starega okoli 30 let. Mož je prekorajlji prijel brez potnega lista (ter je bil zaradi tega aretiran). Pri obmejnih oblasteh v Radovljici je navedel v razburjenosti kar dvojce različnih imen ter trdil, da je doma iz romunskega Banata. Mož se je v Radovljici zdel zelo sumljiv in so ga zaradi tega poslali v Ljubljano. Tu je zadrževal, da ni zagrešil ničesar. Vendar je ljubljanska policija ugotovila, da je bil mož že več let zaprt v Franciji. Zelo sumljivo se je zlasti policiji zdelo, ker se je mož branil z vso vnamo, dati prstne odtiske. To mu seveda ni dosti pomagalo in ljubljanska policija bo razposlala kopije njegovih prstnih odtiskov na razne policije v evropskih velemissih, da ugotovi, kakšnega pustolovca ima pravzaprav v pesteh.

— Prvi okrajni načelnik v Subotici. Dosedanji načelnik dubrovnškega okraja Svetozar Stričević je imenovan za okrajnega načelnika v Subotici. To je prvi okrajni načelnik v Subotici, ker je šele z zakonom o mestih ustanovljen ta okraj.

— Iz Budimpešte na Hrvaško pod vagonom. Iz Koprivnice poročajo: Ko je v četrtek o polnoči privozil na tukajšnje postajo brzi vlak iz Budimpešte, so obmejni železniški policisti kakor navadno pregledavali vagon. Pod enim vagonom so na svoje začudenje našli tri fante, ki so se krčevito držali za oči koles. Ko so jih izvlekli, so fante izjavili, da eta dva iz Segedina, eden pa iz Budimpešte. Bili so na debelo pokriti s prahom. Najmlajši je star 15, najstarejši pa 18 let. Ker so brez dela in denarja, so sklenili poiskati zaslužka v inozemstvu. V kinematografu so videli, kako se lahko pod vagoni potuje brezplačno. Skrili so se v ogradiju pod vagonom in se neopazno pripeljali do Koprivnice. Rekli so, da so nameravali tako potovati do Reke. Pri njih so našli samo nekaj sladkorčkov. Vse tri so aretirali. Kaznovani bodo zaradi nedovoljene prehoda meje, nato pa jih bodo izročili madjarskim oblastem.

— Cenj. čitatelje opozarjamo, da redno uživajo Radensko, ki je za zdravje nujno potrebno pa istočasno izborna pijača.

— Kmečki magazin, nova manufakturna trgovina v Ljubljani, Krekov trg št. 10 (nasproti Mestnega doma). Ako hočete dobro blago in poceni, potem nas obiščite in prepričajte se. Naše geslo je: Mali dobiček — velik promet!

— Pri zapeki, motnjah pri prebavi, gorečici v želodcu, krvnih navalah, glavobolu, splošni slabosti vzemite jutraj na tešče kozarec »Franz-Josefov« grenčice.

Naznanila

Ljubljana

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Sušnik, Marjtin trg 3; mr. Kurali, Gospodarska cesta 4, in mr. Bohinec dol., Rimska cesta 31.

Celie

c Apologetični odsek DMK ima drevi sestanek ob običajni uri.

Poizvedovanja

Mlad ovsarški pes se je zatekel v splošno bolnišnico, kjer ga lastnik dobi.

Filatelija

Zbirka ameriškega kralja Jurija V. kot poročno darilo

Pred nekaj dnevi smo čitali v dnevnikih, da bo angleški kralj podaril svojo svetovnoznan zbirko znamk svojemu sinu princu Juriju kot poročno darilo ob priliki poroke s princezo Marino.

Od vseh vladarjev posejude angleški kralj največje in najboljše zbirke znamk. Že kot mlad mornariški kadet se je britanski monarh začel zanimati za poštne znamke. Na svojih polovnjah od leta 1879 do 1882 se mu je nudila prilika, da si kupi po zmernih cenah znamke, ki danes predstavljajo največje redkosti, tako, da danes njegova zbirka, ki je omejena le na Velike Britanijo, njene dominije in kolonije, spada med največje in najpopolnejše na tem polju. Stevilne znamke je kupil po visokih cenah na tržišču znamk in na velikih aukcijah. Ampak kljub visoki vsoti 3000 angleških funtov na leto, ki jih je angleški kralj odredil za filatelistične izdatke, mu vendar ni uspelo priti v posest ene ali druge zanimivosti, ki jo je želel, ker so mu večkrat dolarski magnati s svojo močno valuto takšne redkosti nadlicitali.

Kraljevska zbirka, ki se cenj na 80 milijonov dinarjev, je shranjena v posebni lepi dvorani bukingamske palače in je za upravo te zbirke določen Sir Edward Denny Bacon, bivši predsednik kraljevskega filatelističnega društva.

Med drage redkosti njegove zbirke spadajo vodenih barvah izdelani načrti za prve znamenke sveta, katere je veliki angleški poštni reformator Rowland Hil predložil finančni upravi, nadalje originalna risba obeh znamenitih Mauritius znamk z nepravilnim tekstom »Post office«, ki sta danes cenjeni: na okrog 150 tisoč dinarjev. Potem je v njegovi posesti tudi sloveča znamka zahodne Avstralije po 4 penice iz leta 1854 z obrnjeno natiskanim labodom. Ta znamka se cenj na 300 tisoč dinarjev. Poleg teh zanimivih redkosti se nahajajo v zbirki še neštete druge dragocenosti.

Angleški kralj pa ni edini kronani filateliet. Znano je, da je tudi naš zvišeni vladar kralj Aleksander I. vdan temu zanimivemu in lepemu športu. Naš prestolonaslednik Peter pa je pokrovitelj Jugoslovanske filatelistične zveze. Med strastne filateliste štejejo tudi: avdejskega kralja Gustava, španskega ekraja Alfonza, pokojnega belgijskega kralja Alberta, italijanskega kralja: Jeleno in prestolonaslednika, pokojnega romunskega kralja Ferdinanda in Manuela portugalskega; sedanjega belgijskega kralja, norveškega kraljico, angleškega prestolonaslednika itd.

Slovensko filatelistično društvo v Ljubljani ima svoje redne društvene sestanke vsako sredo ob pol 9 zvečer v posebni dvorani restavracije »Zvezdica«. Člani, filateliet in gostje vabljeni.

Slika iz kulturne- ga boja v Mehiki

Poročali smo že, da se je v Mehiki znova razplamtel verski boj, v katerem katoličani veliko trpe, a se še bolj junasko bore.

Pred kratkim so katoliške ženske odposlale predsedniku republike Mehiko prošnjo, naj se zopet odpro zaprte katoliške cerkve. Prošnja pa je bila odbita. Toda katoličani se niso dali splašiti in zbegati. Prav na tistem so organizirali svojevrstno demonstracijo.

Lepega dne se je na ulicah glavnega mesta kar naenkrat zbral ogromen sprevod, v katerem je tiho in mirno korakalo 30.000 katoličanov. Sprevod je bil lepo urejen ter je kakor pod enotnim vodstvom tiho korakal proti predsednikovi palači.

Ko je oblast zvedela za ta nenadni pohod 30.000 glave množice, je bila alarmirana vsa policija, katera je naskočila tih sprevod. Policija je uporabljala gumijevke, pline za solze in vse mogoče orožje. Sprevod pa se ni dal razgati, ampak je, kakor mirna reka, šel svojo pot proti predsednikovi palači. To je mogoče neke do skrajnosti razpalilo. V največjem gnevu se je oglasilo povelje: »Streljajte! Zaklopi so škrtnili, cevi so se dvignile v množico, a sprevod je mirno in tiho brez besede korakal naprej.

Strelji so počili v živo človeško gmoto. Ranjenci so padli, kri je rdečila tlak, a sprevod je korakal naprej, kakor procesija 30.000 skrivnostno strašnih nemih senc.

Pred tako strahotno odločnostjo je onemela celo pobesnela mehiška policija ter se umaknila.

Hiše so dvignili v zrak

V nekem francoskem rudniku sedaj delajo prav ameriške poskuse. Blizu rudnika je rudarska naselbina 45–50 hiš. Ker v bližnjih rovih razstreljujejo, so se tla pod rudarsko naselbino začela udirati. Kleti teh hiš so že v podtalni vodi. Zato je bila velika nevarnost, da se bodo vse hiše kaj kmalu podrle. Da bi preprečili nesrečo, so sklenili hiše dvigniti. Pri sedmih hišah, ki vsaka tehtala okoli 300.000 kg, se je poskus že posrečil. Temeljne zidove so izpodkopali in vmes vtaknili močan vzvod. Z njim so dvignili vse hiše za kakih 23 cm. Tako nastalo praznino so naglo zazidali. Ta poskus so izvršili, ne da bi bilo treba stanovanja izprazniti. Pri vsem tem se ni ubila niti ena šipa na oknih.

Kako naglo letajo ptiči

V Belgiji so pred kratkim merili hitrost ptičjega leta. Rekord je dosegla divja raka, ki leti z naglico 135 in 122 km na uro, ali 33–37 m v sekundi. Tako sloveči sokoli torej niso najbolj nagli, saj prelete na uro le 95 km ali 26 m na sekundo. Jerebica preleti 80 km, golob 72 km. Mali ptički približno enako naglo letajo kakor veliki. Lastavka se n. pr. malo loči od orla. Oba priletita 40–50 km v eni uri.

»Kdo pa tako razgraja tam-le za zaveso?«
»Naš mojster je, ki se brije.«
»To pa vendar ne povzroča takega hrupa.«
»Pač — sam sebi prigovarja, saj si še glavo umije.«

Pred občinskimi volitvami v Franciji. Prihodnjo nedeljo bodo na Francoskem imeli občinske volitve. Volivni boj je zelo hud, kakor nam nazorno pričajo že letaki po ulicah

Nema demonstracija 30.000 katoličanov

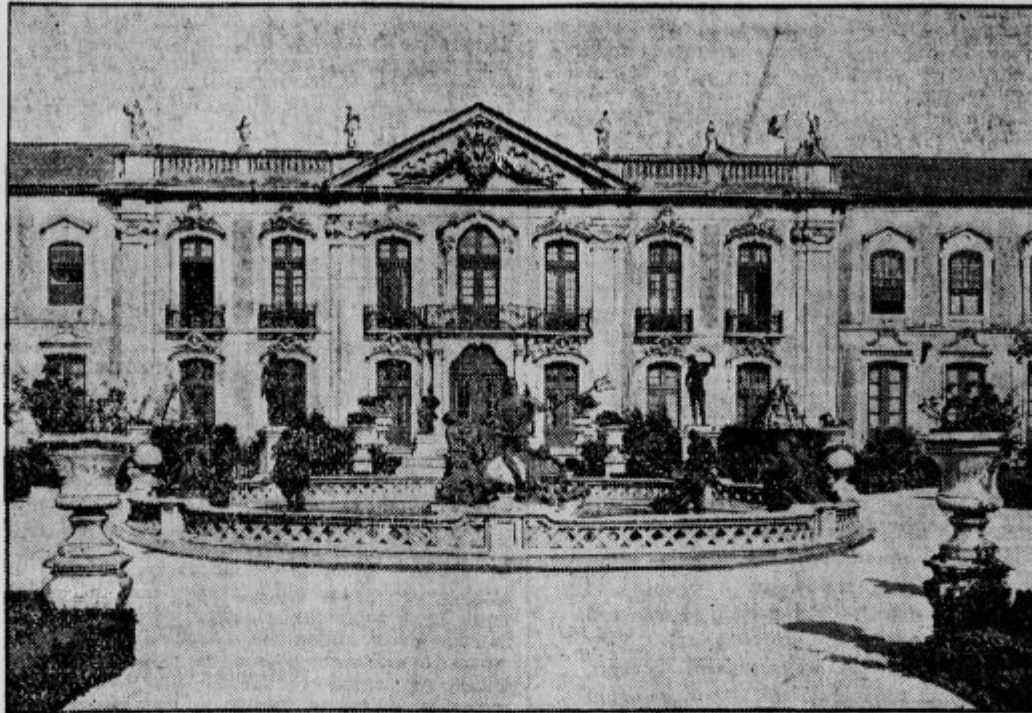
Sprevod je nadaljeval svojo pot in se kmalu zbral na glavnem trgu »Central Plaza« na sproti predsednikovi palači. Glava ob glavi, v najlepšem redu je stalo 30.000 moških in žensk pred sedežem državnega glavarja, ne da bi kdorkoli izmed njih spregovoril najmanjšo glasno besedo.

Tako je 30.000 katoličanov točno 30 minut v strahotnem nemem molku stalo na trgu in

molče protestiralo, proti krivicam, ki se gode katoličanom od strani državne oblasti.

Ko je preteklo 30 minut, se je vsa množica v hipu razdelila v večje skupine, ki so mirno in nemo odkorakale vsaka po svoji ulici. Čez nekaj minut je bil trg prazen.

Tak protest pomeni silno in močno voljo, katere ne bo upognila ne gumijevka ne strelji iz pušk.

Prečelje portugalske kraljevske palače, imenovane »portugalski Versailles«, ki je do tal pogorela

Indijancev je vedno več Zanimive ugotovitve ameriškega znanstvenika

Ze večkrat je bilo pisano, da Indijanci v Združenih državah in v Kanadi izumirajo ter da so posebno hudo začeli izumirati, odkar so bili prisiljeni naseliti se v takozvanih rezervacijah. Tem trditvam pa sedaj ostro ugovarja voditelj antropološkega oddelka Ameriškega naravoslovnega muzeja v New Yorku, prof. Clark Wissler. Svojo razpravo je objavil v časopisu »Natural History«, ki je glasilo Ameriškega muzeja.

Prof. Wissler trdi, da indijansko prebivalstvo ne izumira, marveč da se celo množi. Znanost je v splošnem imela napačne pojme o naseljenosti v Združenih državah in v Kanadi v tistih časih, ko so belokožci prvič stopili na ameriška tla. Ze leta 1907 je ameriški znanstvenik Mooney po dolgotrajnih študijah dognal, da je ob času odkritja Amerike v Severni Ameriki bilo le kakih milijon Indijancev. Tedaj je skušal ugotoviti gostoto indijanskega prebivalstva v l. 1780, češ, da od odkritja Amerike do l. 1780 ni bilo nobenih važnejših sprememb med prebivalstvom Severne Amerike. Leta 1780 pa je bilo važno, ker so pozneje nastopile kozke, ki so zelo razredčile indijansko prebivalstvo. Danes pa sodijo celo, da je Mooney previsoko računal, ko je izračunal en milijon Indijancev, češ, da je l. 1780 v Severni Ameriki bilo v resnici le kakih 750.000 Indijancev. Najbolj na gostoto naseljeni so bili Indijanci ob obali Tihega morja; potem pa ob atlantski obali, v prerijah ter končno v kanadskem severozahodu.

Danes prebiva v Združenih državah in v Kanadi 433.365 Indijancev. Od teh jih je 320.454 v Združenih državah, 122.911 pa v Kanadi. Iz teh števil se da dognati, da je indijansko prebivalstvo od l. 1780 pa do l. 1934 padlo za manj ko 40 odstotkov. Ugotoviti pa je treba, da je rdeče prebivalstvo v 19. stol. res hudo izumiralo ter da je bilo l. 1891 najmanj Indijancev, to je le 246.834. Od l. 1891 dalje pa se je začelo indijansko prebivalstvo množiti. Največ se sedaj med Indijanci rodi moških. Mnogi rodovi se tako zelo množe, da jih je danes več kakor jih je bilo prvotno. Indijancev plemena Dakota-Sioux je bilo l. 1780 le

25.000, sedaj pa jih je že 35.000. Indijancev rodu Navahos iz plemena Apačev je bilo l. 1780 le 9000, danes jih je že 25.000. Rdeče prebivalstvo Severne Amerike se po odstotkih mnogo hitreje množi, kakor pa belo prebivalstvo. Seveda je umrljivost med indijanskimi dojenčki in mladino še vedno velika, posebno ker jetika med njimi huje kosi ko pa med belokožci. Vendar lahko pričakujemo, da bo tudi to umiranje počasi prenehalo, tako, da se bodo Indijanci še hitreje množili kakor se sedaj.

Stari profesor spremlja vse svoje učence

Pred kratkim je mestna gimnazija v Budimpešti izgubila profesorja, kakršnega menda ni več pod božjim solncem. Umrl profesor Lajos Marot je z nedopovedljivo zvestobo in ljubeznijo spremljal na poti življenja vse svoje nekdane učence. V njegovi delavnici so po njegovi smrti našli točne imenike vseh njegovih učencev, katere je v teku 47 letnega službovanja poučeval. Poleg imena vsakega učenca je bil tudi kratek življenjepis in zraven prilepljena fotografija. V življenjepisih je profesor na kratko označil življenjske podatke in pa najvažnejše dogodke iz življenja tistega učenca, in sicer ne le iz šolske dobe, ampak tudi iz poznejših let.

V posebni omari je bil shranjen imenik z življenjepisih 470 učencev, kateri so padli v svetovni

Esperanto v Indokini

Francoski časopis »L'Annam Nouveau«, ki izhaja dvakrat tedensko v Hanoi v Indokini, ima stalno rubriko »Esperanto« v vsaki številki. (Časopis je že l. 1932. objavil esperantski tečaj v 10 lekcijah.) — (Rondo.)

Silen vihar na Angleškem

Iz mesta Llanhilleth v grofiji Manmouth, ki meji na Wales, poročajo, da so tam pretekli četrtek doživeli strašen vihar, ki pa je trajal le 3 minute. Med hudim nalivom je kar naenkrat pribesnel vihar, ki je metal pešce po tleh, trgajoč in odtrgaval telefonske žice, razbijal okna ter raznašal strehe. Strehi dveh hiš sta se udrli. Slučajno pa podstrešnih stanovalcev ne ene ne druge hiše ni bilo doma. Oboji so se takrat mudili v bolnišnici na obisku svojih bolnih sorodnikov. Ta vihar pa je besnel le v enem delu mesta, drugod v mestu ga niso niti čutili. Pač pa trde, da so medtem čutili potresne sunke.

Dva mamuta so našli

Iz Tobolska v Sibiriji poročajo, da so v porečju reke Parusnaja blizu Novega Porta v zahodni Sibiriji našli dva mamuta. Kakor vele poročila, sta živalski trupli zelo dobro ohranjeni. Sedaj bodo najdbo preiskala strokovnjaki.

Sloveči poljski tekalec na dolge proge Jan Kusozinski, ki je na olimpijadi leta 1932 v Los Angelesu zmagal na 10.000 m, na bo več tekel. Njegova stara poškodba na kolenu se je zopet odprla in ne bo več odzdravljiva

„Ali mi boš rekla: Stric, hudobna žival!“

Onstran Reke proti istrski obali živi na svojem malem posestvu, na katerem prideluje vino in povrtnino, stari kapitan Turkovič. Njegov nečak pomorščak Alojzij mu je z zadnjega potovanja prinesel v dar veliko sivo papigo. Ptič je nenavadno velik, močan in lep. V repu se mu leskeče nekaj svetlo rdečih peres, okrogle črne oči gledajo hladno in modro. Predvsem pa je žival, tako je vsaj trdil nečak, zelo pametna ter se nauči vsakega jezika. Zaradi tega se je lepega dne meseca septembra stari kapitan lotil, da bi naučil svojo papigo govoriti. Kakor mu je nečak Alojzij vedno rekel stric, tako naj bi mu tudi Alojzjeva papiga vsako jutro zaklicala: »Stric! Postavi me v kletko na vrt, sedel pred njo ter je vanjo neumorno govoril: »Stric, reci stric...«

Toda neprijazni ptič se za Turkoviča niti zmenil ni. Tu pa tam je kakor iz dolgega na kratko zakrkal, se našopiril ter nato s svojimi nepremičnimi črnimi očmi gledal mimo kapitana tjavendan. Kapitan je hotel biti še bolj nežen. Toda, ker se kljub vsej nežnosti ptič ni dal pogovoriti in je ostal do konca zakrknjen, se je tudi dobrodušni Turkovič naposled naveličal nežnosti, odlomil v lovorjevem grmu tanko šibo ter z njo divje udrihal po papiginem perju: »Ali mi boš rekla stric, hudobna žival!«

Zavetišče za bivše politike

Na Francoskem se nekateri zanimajo za načrt, ki je edini svoje vrste. Hočejo namreč ustanoviti dom za take nekdane politike, ki ob koncu svojega javnega delovanja nimajo nobenega premoženja. V ta namen hočejo naprositi Briandove dediče, da bi prepustili posestvo, katero jim je zapustil Briand. Na tem posestvu naj se organizira tako zavetišče.

Ta predlog vsekakor dokazuje, da so na svetu tudi v dobi demokracije še politiki, ki niso v javni službi obogatili.

Toda dosegel ni ničesar. Vse, kar je mogel spraviti iz papige je bilo to, da je žival nekajkrat ogorčeno zakrakala. Turkovič je ves divji vstal, zgrabil žival za kremplje, jo stresel kakor učitelj stresa za ušesa neubogljivega učenca ter papigo vrgel v kurnico. Drugo jutro pa se je Turkovič zopet spomnil svoje papige. Ker se je ponoči njegova jeza ohladila, je s slabo vestjo stopil h kurnici, da bi popravil, kar je včeraj v jezi zagrešil. Pa že od daleč mu udarja na ušesa nenavaden šum in vrčanje. Ko je poln zlih slutenj odprl vrata kurnice, je zagledal šest svojih najlepših kokoši v vrsti ležati na tleh. Vse so bile zadavljene. Papiga je pa s svojimi kremplji ravno držala za vrat sedmo in zadnjo kokoš ter jo po glavi obdelavala s svojim nevarnim kljunom ter vmes kričala: »Ali mi boš rekla stric, hudobna žival!«

Filmska igralka Annabella, ki se drugače piše Suzana Georgette Charpentier, se je poročila. Vzela je filmskega igralca Jeana Murata. Mlada zakonca zapuščata Pariz in potujeta v Hollywood

Skrivnost privlačnosti elegantne žene

Ali jo hočete tudi Vi poznati?

To nedeljo popoldne je vzela Milica svoj nov klobuk in rokavice. Bila je pri tem, da ta dan spozna moškega, o katerem je vedno sanjala. Nikdar še ni nobena žena bolj želela, da bi bila videti kar najlepša.

Sestala sta se. To, kar je on najprej opazil, pa ni bil niti klobuk, niti rokavice. To je bila njena polt — čista, baržunasta, sveža s prekrasnim »mat« odrazom. Šele po poroki je on odkril skrivnost na njeni toaletni mizici. Videl je namreč, kako je zjutraj uporabljala kremo Tokalon bele barve (brez maščobe), predno je šla ven, pa je vzela puder Tokalon ter z njim polahko naprčila lice in vrat.

Ta dva proizvoda, tako poceni in vendar tako nenavadna v svojem učinku, sta v vsakdanji uporabi pri najlepših damah — pri onih, ki vedo, kako se osvajajo moška srca. Presenečeni in veseli boste, kadar jih poizkusite na svojem licu.

Gospodarstvo Državne finance v avgustu

V mesecu avgustu so znašali državni dohodki 673.7 milj. (proračun 576.2 milj.), izdatki pa 478.3 (576.2) milj. Veliki dotok drž. dohodkov je pripisovati davčnim terminom v tem mesecu, kar se pozna posebno pri neposrednih davkih, ki so dali ta mesec 273.6 milj. Skupno so v prvih štirih mesecih t. l. znašali drž. dohodki 2781.2 (proračun 2881.0), izdatki pa 2215.5 (2881.0) milj. Din. Po proračunu za 1934-1935 je ostalo likvidnih, a neizplačanih računov ob koncu avgusta 107.74 milj. Din pri splošni državni upravi, 142.6 milj. Din pa pri podjetjih.

Javna dela in mezde delavstva

Minister za zgradbe Skulj je izdal pravilnik za izvršitev uredbe o javnih delih. Pravilnik predpisuje sestavo okrajnih odborov za javna dela, katerega tvorijo: okr. načelnik kot predsednik, od vsake občine en predstavnik. Odbori se bodo sestali v oktobru. Okrajni odbor ima pa lahko tudi pomožne organe: okrajne strokovne referente. Naloga odborov je izdelati program javnih del, ki so najbolj potrebna. Nadalje se osnujejo banovinski odbori, ki sestojijo iz bana kot predsednika in po enega zastopnika vsakega okrajja. Banovinski odbori se sestanejo v novembru. Nadalje predpisuje pravilnik tudi plače delavstva: te so zelo nizke, vsaj za naše kraje. Pri izvedbi del v čisti režiji se plača običajna meza, toda največ 20 Din za navadne delavce, za strokovne delavce, predelavce in paznike pa do 40 Din. Ali ne bi bilo boljše, da bi se odločili o tem prepuščala banovinam, odn. banovinskim odborom za javna dela, ker so življenjske razmere našega delavstva tako različne.

Telefonski promet s Švico. Ministrstvo za promet je uvedlo telefonski promet iz vseh postaj, ki imajo telefon, s Švico. V ta namen je razdeljena država v dve coni. V prvo cono spadajo vsa mesta severno od Save, Kolpe in Donave z Belgradom.

Konkurz je bil včeraj pri okrožnem sodišču v Ljubljani razglašen nad imovino Frančiška Troha-Medved, posestnice in trgovke v Ljubljani, Cesta na Kodeljevo št. 21. Konkurni sodnik Ant. Avsec, konkurni upravitelj dr. Josip Jaske, odvetnik v Ljubljani. Upniški zbor za volitev odbora 3. novembra ob 8.30. Prijave terjatev do 17. novembra in likvidacijski narok 23. novembra ob 10. Aktivna znašajo okoli 330.000 in pasiva okoli 550.000 Din.

Znižanje obrestne mere pri Obrtni banki kralj. Jugoslavije. S 1. oktobrom se je obrestna mera za obrtniške kredite znižala od 11 na 10,5, oz. 10%. Obrestna mera 10,5% velja za obrtnike, ki nimajo delnic banke, 10% pa za obrtnike, ki imajo delnice banke (za vsakeh 2000 Din posojila najmanj 1 delnico). Nadalje se je znižala obrestna mera za druge od 8,5 na 8%. Banka je zvišala največjo vsoto posojil od 200.000 na 250.000 Din (nad 50 tisoč Din se vključi). Poleg tega je banka začela

uvajati kreditiranje v tekočem računu. Prav je, da je banka znižala svojo obrestno mero, ker so danes obrtniki v težkem položaju. Je pa važno, da je danes banka edina, ki daje obrtništvu kredite, ker so drugi kreditni viri zaprti.

Borza Denar

Dne 9. oktobra.

Neizpremenjeni so ostali tečaji Curiha, Bruslja in New Yorka, popustila sta Berlin in London, dočim so ostali tečaji narasli.

V zasebnem kliringu se je tečaj avstrijskega šilinga na naših borzah ustalil na 8.10—8.20. Grški boni v Zagrebu 28.25 bl. Angleški funt v Zagrebu 222.45—224.05, v Belgradu 222.70—224.30. Španska pezeta v Zagrebu 5.70—5.80, v Belgradu 5.975 bl. Budimpešta v Zagrebu 10.09 bl., v Belgradu 9.95 bl.

Ljubljana. Amsterdam 2303.18—2314.54, Berlin 1363.47—1374.27, Bruselj 793.02—796.96, London 165.36—166.96, Curih 1108.35—1113.85, New York 3347.16—3375.42, Pariz 224.07—225.19, Praga 141.79 do 142.65, Trst 290.68—293.68.

Promet na zagrebški borzi 31.632.

Curih. Pariz 20.22, London 14.945, New York 304.75, Bruselj 71.55, Milan 26.275, Madrid 41.85, Amsterdam 207.80, Berlin 123.20, Dunaj 72.76 (priv. 57.10), Stockholm 76.95, Oslo 75, Kopenhagen 66.65, Praga 12.80, Varšava 57.925, Atene 2.94, Carigrad 2.47, Bukarešta 3.05, Buenos-Aires 0.7975.

Vrednostni papirji

Tudi danes je bila tendenca nekoliko slabša, kar se je poznalo pri tečajih vojne škode ter begulskih obveznic, dočim so drugi papirji ostali brez znatnejših izprememb. Promet je bil srednji.

Ljubljana. 7% inv. pos. 71—72, agrarji 41—42, vojna škoda 352—354, begl. obv. 60—61, 8% Bler. pos. 67—68, 7% Bler. pos. 57—57.50, 7% pos. Drž. hip. banke 66—68.

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 71 den, agrarji 40.75—41.50, vojna škoda 350—352.75 (350, 353), 12. 352—353.50, 6% begl. obv. 58—59.50, 8% Bler. pos. 62.50—64.50 (62.50), 7% Bler. pos. 57 do 58.12 (57), 7% pos. Drž. hip. banke 66—67.50. Delnice: Priv. agrarna banka 218—220 (218), Osj. sladk. tov. 135—140, Bečkerek sladk. tov. 750 bl., Osj. livarna 135 bl., Impeks 50 den., Trboveljska 95 blago.

Belgrad. Drž. papirji: 7% inv. pos. 71.25—72, agrarji 40.75—41.50, vojna škoda 350—351.75 (350, do 351.25 (351), 12. 353.50—354.50 (354), 6% begl. obv. 59.50—61, 11. 60 zaklj., 8% Bler. pos. 67.25 bl. (65), 7% Bler. pos. 56.50—57 (56.75), 7% pos. Drž. hip. banke 67 bl. — Delnice: Priv. agrarna banka 217—218 (217).

Žitni trg

Na žitnem trgu se je tendenca učvrstila. Tržišče je postalo živahnije. Sedaj se izvažajo mnogo koruze v Češko in Avstrijo. Zato se tudi za koruzo dosega boljše cene in so danes višje za Din kot včeraj. Koruza stane 72.50 pariteta Indija, dočim sta pšenica in moka ostali v ceni neizpremenjeni.

da zaradi svojih nazorov otežkočim svojemu otroku pot v življenje? Midva ava stara, življenje imava že za seboj; ona ga pa šele začela. In če jo vzgojim v starem družinskem duhu, ali si ne nakopljem smrtnega greha, ker jo s tem storim nespodobno za življenje, ki bo morala nekoč v njem živeti?

»Prav imate,« je dejal moj oče. »Mi lahko storimo kar hočemo; toda, da bi svoje otroke silili, da žive po naši stvari šegi, do tega nimamo pravice.«

7. februarja 1923.

Nataša ni svojemu knezu povedala niti s par vreticami odgovorila na njegovo pismo. Kljub temu je prišel k nam v R... Propust mu je zopet prekrbela Tosja. Igor Vtladimirovič se je danes zvečer pojavil pri nas. Zelo se je izpremenil; bivanje v koncentracijskem taboru ga je postaralo za nekaj let, roke so mu od dela otrdele, mnogo pokajljaje in tudi toži nad neprestanim glavobolom in težavami srca.

Nataša je sprejela ponudbo Igorja Vladimiroviča. Ali čudno je, kako je do tega prišlo. Kot navadno, je sedel poleg divana, ki je na njem ležala Nataša, in jo je silil, naj že vendar privoli. Kar pade nenadno v nasilno nazaj, obledi ko mrlič in se onesvesti. Prijel ga je najbrž srečni krč. Trajalo je precej dolgo, da smo ga zopet spravili k zavesti. Prva beseda, ko je odprl oči, je bila:

»Ali Nataša privoli?«

»Da, privolim!« je rekla Nataša. — — —

In sedaj si sedita nasproti in se gledata nevolnih obrazov, ki se na njih bere nervoznost in nemir.

»Nikakor ne maram, da mi kupiš evetle za poroko! V teh časih bi bilo greh izdajati denar za tak lukeus!« je rekla Nataša danes po obedu.

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; žentitovanjki oglaš Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10.—. Mali oglaš se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka pečitna vrstica po Din 2.50. Za pisemne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

1000 Din nagrade

eventuelno tudi več, dam dotičnemu, ki mi preskrbi stalno službo sluge, in kasahta, portirja ali kaj sličnega, kjerkoli bilo. — Cenjene dopise prosim upravi »Slov.« Maribor, pod značko »Nagrada« št. 11786. (a)

Služkinja

vajena kuhe in drugih hišnih del, želi službo pri krščanski družini. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11779. (a)

Šivilja

s priporočilom boljše gospe, gre šivat na dom. — Ponudbe upravi »Slov.« pod št. »100« 11758. (a)

Službo dobe

Pekovski pomočnik mlad, z 2500 Din gotovine, dobi stalno službo družabnika. Ponudbe upr. »Slovenca« Maribor pod »Mlad« št. 11787. (b)

Varuhinja

perfektno in v vsakem oziru zanesljivo, sprejemem k 2 majhnima otrokoma. Ponudbe s sliko je poslati na

Vilim Conen. Subotica

Iščem

slastičarskega pomočnika, kateri bi pomagal tudi pri pekarni. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Slastičar« št. 11759. (a)

Lovce

z večletno prakso — se išče za veliko divjačino. Ponudbe na Publicitas, Zagreb, pod št. 38725. (b)

Vajenci

Vajenka

se sprejme v trgovino z mešanim blagom. Nastop takoj. Prednost ima oseba iz trgovske hiše. — Josip Lavtižar, Kranjska gora. (v)

Denar

Posojila

na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana, Krekov trg 10 in Aleksandrova cesta 4-11.

Pouk

Gospodične

sprejemam na dnevni in večerni pouk v šivanju perila. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 9925. (u)

Večerni

trgovski tečaj

knjižigovodstvo, korespondenca, stenografija itd. — Začetek 15. oktobra ob 7 zvečer. Vpis vsak dan. Najboljša dopolnilna priloženost za ljudi v praksi. Trgovski učni zavod v Ljubljani, Kongresni trg št. 2-11. (u)

Stanovanja

IŠČEJO:

Stanovanje

snazno, 2 sobi s kabineto in pritliklinami — iščem za takoj ali pozneje na severnem delu Ljubljane event. Stožice. Plačam točno. Nasloviti: Bricej, Herbersteinova ulica 24. (č)

ODDAJO:

Stanovanje

Vsled preselitve se odda takoj dvosobno stanovanje na Glincah, Tržaška cesta 11, v hiši Konzumnega društva. — Mesečna stanarina 450 Din. Vse (2) »mojquasou i s aelij

Stanovanje

enosobno, in mesarski lokal — oddam. Rožna dolina cesta VI št. 4. č

Stanovanje

dvosobno, s shrambo — oddam s 1. novembrom. Cerkvena ulica 21. (č)

Stanovanje

soba in kuhinja, se odda s 1. novembrom. Lamperova ul. 13 (Trnovo). (č)

Stanovanje

podstrešno, 2 sobi, pritlikline, elektrika — oddam poceni novembra. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11754. (č)

Stanovanje

dvosobno, celo prvo nadstropje, z balkonom in vsemi pritliklinami — se odda novembra na Vodovodni 75. (č)

Sobo

opremljeno, takoj oddam. Rožna dolina cesta VI. št. 4. (s)

Inserati

v »Slovencu«

imajo največji uspeh.

Poizvedbe

Zlat obroček

okrašen z briljanti in rubini, od zapesne urice — sem izgubila od Starega trga čez Vidovdanske in Šmartinsko cesto do pokopališča pri Sv. Križu. Pošten najditelj naj ga vrne proti višji nagradi, kakor bi izkupil od zlatarja: Rozi Komidar, Stari trg 1-11. (e)

Pohištvo

Spalnice

moderne, iz orehove korine, pleskane in kuhinjske opreme ter drugo pohištvo dobite najceneje pri Andlovic, Komenskega ulica 34. (s)

Posestva

Trgovino

z mešanim blagom, na zelo prometnem kraju v Celju oddam radi prezaoplenosti. — Potreben kapital 15.000 do 20.000 Din. Ponudbe na podruž. »Slov.« v Celju pod »Bodočnost« št. 11784. (p)

Proda se

posestvo 17 jahov njiv, travnikov, vinograde in gozdov, z delno opremljeno gospodsko hišo, s sadnim vrtom, gospodarskim poslopjem, kozolcem, celotno poljsko orodje, z vozovi, v kleti preša, kadi, sodi itd. — n a Brezovici pri Št. Jerneju na Dolenjskem. — Eventuelno se zamenja za podobno posestvo v bližini Ljubljane ali za hišo v Ljubljani. Pojasnila v drogeriji Gregorič, Prešernova 5. (p)

Enodružinsko hišo

novi, lepo, z vrtom, 900 m², pralnico in pritliklinami, na Viču — prodam. Gotovine vsaj 15.000 Din, drugo hipoteka in knjižice. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Ugoden nakup« št. 11771. (p)

Posestvo

v krškem srezu naprodaj za 80.000 Din. Polovica se plača takoj, polovica v 12 letih. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 11761. (p)

Kúpimo

Srebrne krone

stare zlatine in srebro kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN — Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod s Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

Časopisni papir

star — kupi železnina Fr. Stupica, Ljubljana, Gosposvetska cesta 1. (k)

Zago (Gater)

premer 55 do 65 cm — kupim po nizki ceni. — A. Mencinger, mlín, Krašče, p. Čankova, Prekmurje. (k)

Prodamo

Usnjeni suknjiči

pumparce — najboljši nakup. A. Presker, Sv. Petra cesta 14.

Kislo zelje, repa

novi, prvovrstni in cele glave za sarmo, v sodčkah, dobavlja po brezkonkurenčni ceni G. Erklavec, Ljubljana, Kodeljevo 10, telefon 25-91. l

VINA

prvovrstna po najugodnejših cenah kupite pri Centralni vinarni v Ljubljani.

Malinovec

pristen, naraven, s čistim sladkorjem vkuban — se dobi na malo in veliko v lekarni dr. G. PICCOLI, Ljubljana, Dunajska c. 6.

Kislo zelje, repo,

sarmo, prvovrstno, po brezkonkurenčni ceni dobavlja vsako množino Homan, Ljubljana, Sv. Petra c. 83, telefon 27-66.

Ako se bojite

falzificiranih grenčic, potem kupujte proti boleznim prebavnih organov — samo domačo naravno

Jordan grenčico

ki ne vsebuje nikakih falzifikatov in se zelo lahko uživa z malo soda-vode. Lastnik Rupp, Belgrad, Kn. Mihajlova 16.

Šivalni stroj

pogreznjen — popolnoma nov, prodam. Dvorakova št. 3-1, levo. (l)

Otroške vozičke

in igračke

šivalne stroje, kolesa — kupite najugodnejše pri S. Rebolj & drug. Gospodarskega 13. (l)

Konfekcija

damski in dekliski — naprodaj. — Poizve se v upravi »Slov.« pod števil. 11772. (l)

Naročajte SLOVENCA

najcenejši slovenski dnevnik

Alja Rahmanova:

49

Zakoni v rdečem viharju

Dnevnik ruske žene

25. januarja 1923.

Včeraj zvečer sem pri Jekaterini Pavlovni privikar videla novo ljubico Georgija Aleksandroviča. Priznati moram, da me je njena lepota očarala. Majhna, nežna, skoro slabotna, nenavadno fin porcelanast obrazek, sive oči z dolgimi trepalnicami, bel, tenek vrat: podoba omanljive lepote. Poleg tega je tudi zelo inteligentna; povsem mirno se udeležuje pogovorov profesorjev in zna svoje mnenje izredno jasno izražati.

Jekarina Pavlovna si prizadeva, da je z njo zredno prijazna.

30. januarja 1923.

Danes nas je obiskala žena vojaškega rancelnika Filipova, tistega, ki smo se na begu z njim vozili do Irkutska.

»Res ne vem, kaj naj storim,« je tožila. »Naša Varja hodi sedaj v šolo druge stopnje in mi ne da miru; na vsak način bi rada pristopila h Komsomolu. Za me ne pomeni to toliko, da jo za vedno izgubim, in če bo to moj moč prebolelo, ne vem. Saj včasih česa tam uče otroke: Boga ni, starše ubogati je smešno, prosta ljubezen je življenjski zakon — In tako dalje. Moja Varja je tako ljubko, tiho in skromno dekle, in vem gotovo, da jo bodo prosukali, če pride h Komsomolu.«

»Ja, čemu pa hoče sploh pristopiti?« se je začudila mati.

»No ja, vzrok mi je povsem jasen. Ima že petnajst let in bi tako rada prišla na vseučilišče. Če pa ni komsomolka, nima niti najmanjšega upanja na to. In jaz si mislim: Imam-li sploh pravico,

»Svoje neveste vendar ne morem peljati k oltarju brez cvetlic!« je ugovarjal Igor Vladimirovič ježno. »Nevesta kneza Lvova brez cvetlic! In potem: vedno sem si te predstavljal v beli obleki z belimi cvetlicami!«

»Morda me samo zato jemlješ?« je pekro segla v besedo Nataša. »Zdi se mi, da bi me sploh rad imel le za model in ne za ženo!«

Nataša, pomisli vendar, kaj govoriš!« je odgovoril Igor reško. Potem je začel jokati, resnično jokati. Nataša pa z njim in dosi smo se trudili, da smo ju potolažili in pomirili.

In to naj bosta nevesta in ženini!

5. marca 1923.

Nataša se joče ves dan. Milo se joče, pre-sunljivo.

»Ja, povej mi vendar, kakaj ga pa prav za prav jemlješ?« se je razjezila mati.

»Pusti ga, če ni za te!« je menil oče. »Kakšen moč pa je to? Slike kaže, ki danes živa duša ne mara za nje in si kdove kaj donižlja na svojo mod

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo
v novi lastni palači

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najbolje

Denar je pri njej naložen popolnoma varno, ker
jamči zanj poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-po
sestnikov z vsem svojim premoženjem

Potrebščine za krojače

klote, serže v več barvah, roka-
vine, kanafas, moleskin, inlet trdo
platno, vato in vatelin, žimo,
sponke in gumbe v veliki izbiri,
vse vrste svil in sukancev

najugodnejše samo
pri trrdki

Josip Petelinc, Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika (za vodo)
Na veliko Na malo

PODOBA SVETA

na 20.000 straneh z nad 18.000 slikami!

Edini veliki katoliški nemški leksikon je

DER GROSSE HERDER

ki bo obsegal 12 knjig in en zemljepisni atlas
s statistiko vseh držav na svetu.

Dosedaj je izšlo 8 zvezkov in en zemljepisni atlas.

Natančneje se poizve pri vsaki knjigarni ali pa pri:
Herder, Freiburg im Breisgau

Zastonj na morje

pojde v prihodnjih počitnicah

„Vrtčev“ naročnik

ki pravilno reši uganke v vseh desetih šte-
vilkah in je iztreban. — Doslej sta izšli
2 številki novega letnika. Celoletna naroč-
nina Din 15,-, s priložo »Angelček« Din 20,-.

Naroča se v upravi (**H. NIČMAN**)
v Ljubljani, Kopitarjeva ulica 2.

Plise za volane v različnih gubah

Specielni entel oblek, volan, šalov itd.

Žuriranje — predtiskanje.

Vezenje monogramov, zaves, perila.

Navaden fin entel vložkov in čipk. — Hitro, fino in poceni!

Matek & Mikeš, Ljubljana (poleg hotela Struclaj)

KUBANY-JEV MATE ČAJ

hrani ter krepi živce in mišice. Pospo-
šuje prebavo, dela apetit, regulira delo-
vanje srca in ledvic. Kdor ga redno pije,
se mu ni bati ne giba ne revme. Ujbi
si pri zastopstvu: Lekarna Mr. Milivoj Leussek, Ljub-
ljana, Resljeva c. 4, ako pošljete v naprej Din 15,-.
Športniki, turisti, lovci, nogometaši: pije ga redno!

PROTI ONEMOGLOSTI IN UTRUJENOSTI CELEGA TELESA STAREJŠIH OSEB

Onemoglim in starejšim osebam toplo pripo-
ročamo, da si masirajo telo s preparatom
»Alga« zvečer, predno greste spat, in zjutraj,
predno vstanete. Telo vam bo zvečer po
masaži lahko, imeli boste globoko spanje, v
katerem se boste odpočili in okrepi. Zjutraj
po masaži ostanite še nekaj časa v postelji.
Ko boste vstali, bodo Vaši udje gibki, hoja
lahka kakor v prerojenem telesu, počutili se
boste sveže, zdrave in močne.

»Alga« se dobi povsod. Steklenica 14.— Din.
(Reg. S. B. 18117-32.)

Tudi naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta 5 (paviljon)

lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domo-
ljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite
razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 zju-
traj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne.
Telefonska številka 3030.

Zahvala

Hudo je zadela nenadna smrt mojega do-
brega moža mene in vse moje otroke. Bilo
pa je nam v veliko tolažbo, da je imel tako
lep pogreb. Vsem, ki so k temu pripomogli,
se prav lepo zahvaljujem, posebno dobrim
sosedom, ki so mi v težkih urah stali zvesto
ob strani, pa tudi vsem, ki so prišli kropiti
in moliti za pokoj umrlega, ali so ga spre-
mili na njegovi zadnji poti, in onim, ki so
darovali lepe cvetlice in vence, pa še vsem,
ki so že ali še bodo molili za dušo pokojnega
— vsem tisočkrat Bog povrni!

Suha pri Škofji Loki.

IVANA ZIHERL.

Brez posebnega obvestila

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem
naznanjamo prežalostno vest,
da je najboljša žena, najboljša mamica, najboljša
stara mamica, gospa

LOJZIKA HAFNER

notarjeva soproga

nepričakovano umrla, previdena s tolažili sv. vere
dne 9. oktobra 1934 ob tričetrt na 14. uro
Pogreb se bo vršil v četrtek, dne 11. t. m. ob 16
izpred mrtvašnice, Stara pot 2, na pokopališču
k Sv. Križu
Prosimo za tiho sožalje

Žalujoči ostali

Centralna vinarna v Ljubljani
naznanja, da je umrl njen podpredsednik,
prečastiti gospod

PETER HAVPTMAN

župnik in duhovni svetnik
na Dobrovi pri Ljubljani

Častitega pokojnika spremimo na zadnji poti
v četrtek 11. oktobra ob pol enajstih dopol-
dne iz župnišča na Dobrovi
Pokojni gospod župnik je z veliko nesebič-
nostjo delal pri našem podjetju in ga ohr-
nimo v najhvaležnejšem spominu

Centralna vinarna v Ljubljani

VSEM PRIJATELJEM IN ZNANECM NAZNANJAMO, DA JE NAŠ DOLGOLETNI
ODBORNIK, GOSPOD

PETER HAVPTMAN

DUHOVNI SVETNIK IN ŽUPNIK NA DOBROVI PRI LJUBLJANI

POGREB BO V ČETRTEK OB POL 11 NA DOBROVI
DOLGOLETNEMU ZADRUŽNEMU DELAVCU BO OHRANJEN ČASTEN SPOMIN

LJUBLJANA, DNE 9. OKTOBRA 1934

NAČELSTVO LJUDSKE POSOJILNICE V LJUBLJANI,
R. Z. Z. O. Z.

V 72. LETU ŽIVLJENJA, V 46. LETU OD MASNISKEGA PO-
SVEČENJA, OB DVAJSETLETNICI SVOJEGA SLUŽBO-
VANJA NA DOBROVI, JE UMRL 9. OKTOBRA 1934 OB 4. URI
ZJUTRAJ PREČASTITI GOSPOD ŽUPNIK IN DUHOVNI SVETNIK

PETER HAVPTMAN

POGREB UMRLEGA GOSPODA ŽUPNIKA BO V ČETRTEK, DNE 11. OKTOBRA
OB POL 11. URI NA DOBROVI.
GOSPOD, DAJ MU VEČNI POKOJ — IN VEČNA LUČ NAJ MU SVETI! NAJ
POČIVA V MIRU! AMEN.
DOBROVA PRI LJUBLJANI, 9. OKTOBRA 1934.

VALENTIN ZABRET,
DEKAN ZA LJUBLJANO-OKOLICO.

IVAN HAVPTMAN,
BRAT + G. ŽUPNIKA.

FRANČIŠEK MOZETIČ,
KAPLAN DOBROVSKI.

V žalosti naznanjamo, da je naš ljubi

Jurij

trgovec in posestnik

po dolgi in mučni bolezni, v starosti 40 let, v
torek 9. t. m. ob 3 zjutraj Bogu vdano umrl.
Pogreb dragega pokojnika se bo vršil v četrtek,
dne 11. t. m. v Mengšu.
Pokojnega priporočamo v tiho molitev.

Žalujoča rodbina Zajčeva.